

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne izvenredne nedelje in praznike. // Inzerati do 80 peti vrti do Din 2, do 100 vrti do Din 2,50, od 100 do 300 vrti do Din 3, večji inzerati peti vrti do Din 4.—, Popust po dogovoru, inzeratni davek posebej. // „Slovenski Narod“ velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.— // Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knaflova ulica št. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26.

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 7 // NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 // CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 // JESENICE: Ob kolodvoru 101 // SLOVENJ GRADEC, Slomškov trg 5 // Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351.

Borbe so vzplamtele na vsej fronti

Nemci srdito napadajo od morja do začetka Maginotovih utrdb pri Montmedyju, Francozi pa so davi pričeli z napadom iz Maginotove črte

London, 10. jun. s. (Reuter). Velika nemška ofenziva, ki sega od morja do Maginotove linije, se je večeraj povečala po obsegu in po silovitosti. Kakor pa zagotavljajo v zavezniki vojaških krogih, ni sovražniku doslej nikjer uspelo zlomiti odpor zavezniške vojske. Siloviti nemški napadi so bili ponekod ustavljeni, drugod pa je bilo prodiranje znatno zavrtlo. Edino na zapadu se je posrečilo Nemcem napredovati. Nemške oklopne enice, ki so v soboto dosegle Forges les Eaux, so večeraj prodrele do Rouena proti zapadu in do Gisorsa proti jugu. Prednji oddelki nemških oklopnih enic so dosegli predmestja Rouena samega, dospeli pa so že tudi preko Seine do mesta Pont de l'Arche. Na drugi strani pomeni prodor do Gisorsa, da so tu nemški oklopni oddelki sedaj samo še 56 km oddaljeni od Pariza.

O bojih na drugih odsekih fronte poroča snočnje francosko vojno poročilo:

Na srednjem odseku pri Montdidieru in Noyonu so bili napadi večeraj zjutraj manj siloviti nego prejšnjega dne. Po podatkih nemških ujetnikov so nemške čete na tem odseku pretrpele v soboto velike izgube.

Prav tako se Nemcem tudi pri Soissons večeraj zjutraj napadi niso posrečili. Toda popoldne so posege v boj nove nemške pehotne in oklopne divizije, ter pričele z novo

vim napadom na francoske postojanke južno Aisne. Tudi vzhodno od Soissons so pričeli novi nemški napadi. Ofenziva med Chateau Porcien in Chesne Populeusom je bila po dosedanjih podatkih ustavljena. Na tem odseku so spustili Nemci ob Aisni oddelke padalcev, ki pa so obkoljeni.

Iz Basla javljajo davi, da je pričelo težko topništvo na Maginotovi liniji v bližini švicarske meje davi ob 2. streljati iz izredno silovitosti proti nemškim postojankam. Topovski ogenj je bil najhujši kar so jih doslej v teku vojne slišali ob švicarski meji.

Včerajšnja poročila so javljala, da je v ofenzivi med morjem in Maginotovo linijo v akciji okoli 100 nemških divizij. Novi podatki zavezniškega vrhovnega poveljstva pravijo, da so Nemci v prvih štirih dneh ofenzive ob Sommi in Aisni imeli 400.000 izgub na mrtvih, ranjenih in ujetih. Zavezniki nadalje cenijo, da so uničili doslej že 1000 nemških tankov.

Seine ni prekoračena

London, 10. jun. s. (Reuter). Zadnje informacije iz francoskih vojaških krogov pravijo, da se nemški oddelki, ki so pri Rouenu prodili do Seine, ni nikjer posrečilo dospeti preko Seine. Gre samo za oklopne enice, ki nimajo nobene podpore pehote in so docela izolirane.

Nemško vojno poročilo

Borba se nadaljuje na vsej fronti — Poročilo o potopitvi angleške matične ladje „Glorious“

Berlin, 10. junija br. (DNE) Nemško vrhovno poveljstvo je objavilo večeraj popoldne naslednje vojno poročilo:

V štiridnevni bitki na področju Somme in Aisne so naše pešadijske in oklopne divizije v tesnem sodelovanju z letalstvom razbile močne sovražne sile ter druge deloma na novo v borbo poslane sovražne čete prisilile k umiku. Poskus sovražnika, da bi nemški napad za vsako ceno zadržal, se je izjalovil. V smeri spodnje Seine so bile prebite tudi sovražniške čete v ozadju ter zaplenjene velike zaloge in razne naprave za prekrbo sovražnih čet. Letalstvo je podpiralo prodor čet južno od Somme. Topništvo je močno bombardiralo sovražne kolone vseh vrst ter zbiralciše čet in sovražnih tankov, ki jih je razgnalo. Dalje proti vzhodu zasledujejo naše divizije sovražnika. Na obeh straneh Soissons je Aisna v borbah prekoračena. Davi so na nadaljnjem odseku nemške fronte v Franciji prešle nemške divizije v napad.

Luka Cherbourg je bila ponovno uspešno bombardirana. Prav tako so nemška letala bombardirala več letališč severno

in južnovzhodno od Pariza ter ceste in železniške proge severozapadno od Pariza. Izgube sovražnika v zraku so znašale večeraj 58 letal in 1 opazovalni balon. 39 letal je bilo sestreljenih v zračnih bitkah. 13 od protiletalskega topništva, ostala pa so bila uničena na tleh. 9 lastnih letal pogrešamo.

Nemško vojno brodogradništvo, med katerim sta tudi bojni ladji »Gneisenau« in »Scharnhorst«, operira pod vodstvom admirala Marschala v razbremenitvi v Narviku borečih se čet v Severnem morju. Pri tem sta bila dne 8. junija od ene skupine tega brodogradništva potopljena angleška matična ladja za letala »Glorious« (22.500 ton) in 1 sovražni rušilec. Druga skupina je uničila veliko transportno ladjo »Orama« (21.000 ton) in angleški petrolejski parnik »Olipioneer« (9.100 ton) ter 1 modern čoln za borbo proti podmornicam. Pri tem so ujeli več sto sovražnikov. To vojno brodogradništvo nadaljuje svojo operacijo.

Tudi v pretekli noči so sovražna letala poletela nad zapadno Nemčijo, vendar pa niso povzročila nobene škode na vojaških objektih.

Francosko poročilo

Pregled borb večerajšnjega dne — Glavni nemški naval zaustavljen — Prvi nemški poskus s padalci — Prodor oklopnih enic do Seine brez večjega pomena

Pariz, 10. junija AA (Havas) Večerajšnji boj bi po mnenju nemškega vrhovnega poveljstva moral biti odločilen. To pa se ni uresničilo. Ogromna prizadevanja nemških armad v zadnjih 48 urah ob sodelovanju enega milijona 800.000 vojakov ne samo niso dovedla do zloma francoskega odpora, pač pa je bil na mnogih točkah njihov napad blokiran in ustavljen na najučinkovitejši način. To se je zgodilo predvsem v Champagni, kjer je bilo 40 nemških divizij popolnoma zaustavljenih v napadih vzdolž cele fronte, ki jo zavzemajo, t. j. od Porciena pa dalje do Rethele, Le Chesnea in Populara v Argonih.

Edini uspehi ogromnih nemških prizadevanj so, da so Nemci utrdili dva mostova na obeh straneh reke Aisne in to tam, kjer je voda plitva in jo je možno prebiti. Toda položaj teh dveh mostov ostane še nadalje negotov. Tu so francoske čete stalno prehajale v protinapade.

Na tem delu bojišča se je pripetil poseben vrste dogodek. Nemci so namreč priključili zjutraj uporabili svoje padalce v Franciji. Pri tem so poskušali z višine spuščati izolirane padalce v Franciji. To spuščanje padalcev v masah ni rodilo zaželenega uspeha, ker je bilo ugotovljeno, da ti padalci niso imeli svojih krajevnih pomočnikov. Skupina teh padalcev je bila severno od Boulogne obkoljena, in sicer v predelu, ki je goste zaraščene z gozdovi, kjer nemška letalska pehota ne bo mogla izvesti diverzijskih pokretov.

Z napadi, ki so jih Nemci snoči izvedli na področju Pontavera, se je fronta razširila proti vzhodnemu pasu bojišča okoli Soissons. Se vedno pa obstoji pasivni pas med Pontaverom in mestom Chateau-Porcien, ob srednjem toku reke Aisne približno na 35 km širokem prostoru.

To je edin mrtvi pas, ki je, kakor je bilo večeraj sporočeno, služil zdaj za premik nemških tankov. Nemške oklopne enice so se vedno odrezane od pehote in se jim ni posrečilo izogniti se navzkrižnemu ognju naše artilerije predvsem v dolini Andele pa vse do predmestja Rouena in Pont de l'Arche, prav tako pa tudi v dolini Lepte pa vse do Gisorsa. To so samo nevarni poskusi posameznih enic, ki nimajo zveze s svojim zaledjem. Zanje je možno reči, da so neke vrste košenjica, ki se ji je posrečilo prebiti se na nekaterih točkah v notranjosti naših postojank, toda na ta način so se preveč oddaljile od jedra svoje vojske. Njihov cilj je zanesti zmešnjavo v kraje kamor pridejo. Nemške čete se tega načina vojskovanja poslužujejo predvsem na bojišču ob spodnji Seini.

Na podlagi vsega tega je možno reči, da prodor nemških oklopnih oddelkov do predmestja Rouena ob severni obali reke Seine, ne more imeti neposrednega večjega pomena.

Weygandovo povelje francoski vojski

Pariz, 10. junija. br. (Havas) General Weygand je izdal večeraj na francosko vojsko dnevno povelje, v katerem pravi med drugim:

Nemška ofenziva se je začela na vsej fronti od morja pa vse do Montmedyja. Jutri bo razširjena vse do Švice. Za večjega posameznega vojskega velja zato načelno: boriti se brez vsake misli na umik, pogumno in odločno, vsak na onem mestu, kamor ga je postavilo vrhovno poveljstvo. Izražajoč najhujše priznanje hrabrosti in brezprimernemu pogumu, s katerim sta

francoska vojska in francosko letalstvo v zadnjih štirih dneh odbijala sovražne napade, naglašja Weygand, da zahteva Francija od svojih vojakov še več. »Varnost naše države zahteva, da se vsak Francoz bori ne samo pogumno, marveč z železno odločnostjo in da se bori v onem duhu, ki ga je sposobna Francija. Sovražnik je imel v teh štirih dneh ofenzive ogromne izgube in bo kmalu na koncu svojih moči. Sedaj se pričena zadnja faza. Zato vzdržite do kraja!«

Pariz, 10. junija s. (Reuter) Davi ob 7. je bilo slišati v Parizu zelo močno streljanje protiletalskih topov. Sploh so bili vsi

noč v presledkih v akciji protiletalski topovi v območju Pariza in nad mestom je bilo ponovno slišati brnenje letalskih motorjev.

Francoska vlada se bo preselila v Bordeaux

New York, 10. junija s. (Ass. Press) Zadnja poročila iz Francije javljajo, da se namerava francoska vlada preseliti enako kakor med svetovno vojno v Bordeaux. Druga poročila pravijo, da je preselitev že izvršena. Iz Pariza in Londona vest še ni potrjena.

Norveška vojska kapitulirala?

Po švedskih poročilih, ki pa še niso potrjena, je norveško vrhovno poveljstvo danes ponoči ustavilo borbo in se začelo pogajati za premirje

Stockholm, 10. junija. AA. (DNE). Švedska poročevalska agencija je objavila naslednjo vest norveške brzojavne agencije iz Tronhjema:

Norveško vrhovno poveljstvo je izdalo povelje, da je treba sovražnosti ustaviti v nedeljo zvečer ob 24. Parlamentarci so že na potu.

Berlin, 10. jun. s. Agencija DNE javlja iz Tronhjema:

Kakor poroča švedska brzojavna agencija, je vrhovno poveljstvo norveške vojske večeraj odredilo, da norveška vojska v nedeljo, to je večeraj ob 24. ustavi sovražnosti. Dalje javlja agencija iz Tromsøja, da je poveljstvo norveške vojske poslalo k poveljstvu nemške vojske parlamentarce, da se pogajajo o sklenitvi premirja.

Po nadaljnji informaciji švedske brzojavne agencije iz merodanih krogov v Tromsøju se angleške in francoske čete umikajo iz Norveške. Kralj Haakon in norveška vlada nista več na norveškem ozemlju.

V nemških krogih poudarjajo k tem vestem, da niso presenetljive. Uspehi zavezniške vojske pri Narviku so bili samo lokalnega pomena. Na splošno pa je te dni posegel v akcijo pri Narviku nemško voj-

no brodogradništvo in ta akcija je najbrže vodila do odločitve norveškega vrhovnega poveljstva. Norveški vojaški krogi so se tudi pritoževali nad nezadostno angleško in francosko pomočjo ter so prišli do prepričanja, da nadaljevanje borbe z norveške strani nima izgledov na uspeh. Zato vrhovno poveljstvo ni hotelo izpostavljati svoje vojske nadaljnjim izgubam.

New York, 10. jun. s. (Ass. Press) Informacije iz Stockholma potrjujejo vest o kapitulaciji norveške vojske. Iz Pariza in Londona vest še ni potrjena.

Stockholm, 10. junija AA. (DNE) Norveški zunanji minister Koht je dal snoči po radiu iz Tromsøja izjavo, da je norveški parlament 9. junija sklenil ustaviti sovražnosti. Parlament je tudi odločil, da se norveški kralj in vlada umakneta iz države.

Stockholm, 10. junija. AA. (DNE). Švedska poročevalska agencija poroča, da so se v nedeljo zvečer razširile vesti na Norveškem in Švedskem, da so angleške in francoske čet pripravljene umakniti se in da se norveški kralj ter vlada ne mudita več v državi. V zvezi s tem izjavljajo, kakor se je zvedelo od zanesljivih norveških krogov, da so te vesti vsekakor točne.

V pričakovanju Mussolinijevega govora

Za drevi je napovedan govor italijanskega ministrskega predsednika — Ne pričakujejo pa še končne odločitve o stališču Italije, marveč samo objavo konkretnih italijanskih zahtev

Rim, 10. junija. br. (SDA) Večeraj se je izvedelo, da bo imel drevi Mussolini že dolgo pričakovani govor na italijanski narod. Kakor pa zatrjujejo v običajno dobro obveščenih krogih, Mussolini tokrat še ne bo proglasil vstopa Italije v vojno, marveč bo samo postavil ultimativne zahteve Italije do Anglije in Francije. Mussolini je v soboto odpotoval na svoje posestvo, od koder se bo vrnil šele danes popoldne. Po vsej Italiji se vrše velike priprave, da bi mogli poslušati Mussolinijev govor. Fašistične organizacije so dobile nalog, naj poskrbe za to, da bodo povsod namešteni zvočniki in da bodo vsi ljudje poslušali. Razumljivo je, da vlada za napovedani Mussolinijev govor veliko zanimanja.

Italijanske pritožbe zaradi blokade

Rim, 10. jun. (Dr. O. A.) Intervencionistična kampanja Italije se je pričela 11. maja s poročilom šefa oddelka za vojno gospodarstvo v zunanjem ministrstvu, v katerem je prikazal materialno in moralno škodo, ki jo pri Italiji zaradi zavezniške pomorske kontrole, ki je samo vsled tega tako učinkovita, ker je Italija ujetnik na Sredozemskem morju. Na teh obtožbah se je zadnji mesec dni razvijala vsa propaganda za vstop Italije v vojno.

Sedaj je isto ministrstvo objavilo drugo dodatno poročilo, v katerem zavrača zavezniška opravila in objavlja nove podatke o zavezniskem prežiganju italijanske pomorske trgovine. Skupno so zavezniki ustavili 1347 italijanskih ladij ter jih zadržali v kontrolnih lukah. Poročilo omenja italijansko-angleška pogajanja in pravi: Ustavljanje ladij, zadrževanje v kontrolnih lukah, sekvestriranje blaga, poštna cenzura in prepoved izvoza so italijanskemu narodu jasno in očitno pokazale, da lahko v položaju, ki obstoja sedaj na Sredozemskem morju, pridejo svoboda italijanskega naroda, njegove

pravice do življenja ter možnosti dela in napredka v resno nevarnost po volji velisil, ki niso sredozemske.

Ti dve poročili bosta očividno poleg znanih aspiracij služili v utemeljitev vstopa Italije v vojno, ker smatrajo v rimskih krogih, da to postopanje zaveznikov žali italijansko čast in krši italijan kot neodvisnost. Gayda se v uvodniku v nedeljski izdaji »Giornale d'Italia« pod naslovom »Izzivanje« bavi s tem problemom in piše, da so zavezniki nadaljevali proti Italiji, ki še ni v vojni, pravo vojno uničevanje, hoteč ji odvzeti politično in gospodarsko svobodo in jo tako premagati brez nevarnosti prave vojne. V zadnjem času so se te zlorabe do skrajnosti povečale, tako da so zavezniki posegli celo v neposredne zveze med Italijo in Albanijo. To je naravno napad na svobodno zvezo Italije z njenim lastnim imperijem in ogrožanje njenih lastnih gospodarskih zvez. Vse to potrjuje nasilno tendenco zapadnih demokracij, ki žali pravice svobodnega morja in življenja velikega italijanskega naroda, ki živi in se razvija predvsem na morju. To je nezvzdno stanje, ki žali moralne in materialne pravice italijanskega naroda.

Rim, 10. jun. e. V rimskih diplomatskih in političnih krogih z veliko pozor-

nostjo komentirajo referat šefa oddelka za vojno gospodarstvo Pietra Marcia o posledicah blokade za italijansko gospodarstvo. Referat je dopolnilo prvega takega referata, ki je bil 3. marca poslan angleški vladi v obliki protestne note. Manjši del politikov in diplomatov v Rimu je še vedno prepričan, da bo mogoče na miren način rešiti vsa sporna vprašanja med Italijo in Anglijo. Večina pa je že trdno prepričana o skorajšnji italijanski vojni intervenciji. Italijanski tisk ni več v svojih obtožbah naperjen tako izrazito proti Franciji, kakor proti Angliji. Zaradi tega sklepajo, da se Italija ne bo udeležila prve faze vojne, temveč bo aktivna šele v drugi fazi, ko bo glavni napad usmerjen proti Angliji. Splošno je pa v Rimu prepričanje, da se bo Italija še ta teden odločila za oboroženo intervencijo. Na to sklepajo tudi zaradi odloka tajnika fašistične stranke Mutijaja, da se imenujejo namestniki tajnikov in podtajnikov v krajevnih organizacijah fašistične stranke. Če bi Italija oboroženo intervenirala, bi na fronti aktivno sodelovali vsi člani vodstva fašistične stranke.

Bivši malteški minister za priključitev Malte k Italiji

London, 10. junija. s. (Reuter.) Kakor poročajo z Malte, so tamkajšnje strokovne zveze izključile bivšega malteškega ministra Carla Maglia, in sicer zaradi govora, ki ga je imel preko rimskega radia in v katerem je zahteval priključitev Malte Italiji. Strokovne zveze so sprejele nadalje resolucijo, ki Carla Maglia v ostrih besedah obsoja.

Italijanske ladje hite domov

London, 10. junija. s. (Reuter.) Informacije, ki jih prejema angleška vlada z raznih delov sveta, vse soglasno poročajo, da so dobile vse italijanske trgovinske ladje na odprtem morju nalog, da se takoj podajo v nevtralne luke odnosno v italijanske luke, v kolikor so v bližini Italije. Vse ladje se že ravnaajo po teh navodilih in so primerno spremenile svojo smer.

Obnova diplomatskih odnošajev med Italijo in Sovjetsko Rusijo

Moskva, 10. jun. e. Italijanski veleposlanik Rossi je zapustil Rim in odpotoval v Moskvo. Sovjetski veleposlanik v Rimu Gareikin, ki je pred pol letom zapustil Rim, ne da bi izročil svoje poveljnice je zapustil Moskvo in odpotoval v Rim. Oba bosta po prihodu na službena mesta takoj prevzela svoje dolžnosti.

V Moskvi mislijo, da bo Italija še počakala

Moskva, 10. junija. s. (Reuter.) Ruski radio se je snoči zopet bavil z možnostjo vstopa Italije v vojno. Napovedovalec je dejal, da je jasno, da bo Italija še nadalje toliko časa čakala z odločitvijo, dokler ne bo sigurno, kako se bo odločila sedanja vojna. Italijanska vlada se zaveda, da Italija ne sme riskirati defenzivne vojne. Italijanske vojaške priprave so v polnem teku. Moskovski radio je dalje poročal, da sta angleška in francoska vlada ponovno pokazali italijanski vladi voljo do rešitve vseh spornih vprašanj s pogajanjem na miren način, da pa z italijanske strani ni bilo nobenega odziva.

Drevi bo govoril tudi Roosevelt

Washington, 10. jun. s. (Reuter) Predsednik Roosevelt bo drevi govoril v Charlottesville v Virginiji. V svojem govoru se bo bavil z mednarodnim položajem. V merodajnih ameriških krogih pravijo, da bo podal predsednik Roosevelt ob tej priliki izredno važno izjavo.

Washington, 10. junija. AA. (Reuter). Predsednik Roosevelt bo imel nočjo ob 23.15 (po Greenwichu) svoj govor, ki ga bodo prenašale ameriške radijske postaje v več jezikih.

Roosevelt je prebil svoj oddih na reki Potomac. Med osebnostmi, ki so bile z Rooseveltom na jahti, je bil tudi član veleposlanstva USA v Berlinu, Aleksander Kirk, ki se je pred nekaj dnevi vrnil v USA zaradi referata.

Cripps v Sofiji

Bukarešta, 10. jun. e. Angleški veleposlanik Cripps je imel večeraj več sestankov. Popoldne pa se je vrnil v Sofijo od koder bo v sredo nadaljeval pot v Moskvo.

Tudi Irska je v nevarnosti

Svarilen govor ministrskega predsednika De Valera - Irce morajo spremeniti svojo miselnost

Dublin, 10. jun. s. (Reuter) Irski ministrski predsednik De Valera je imel sinoči govor, v katerem je opozarjal Irsko prebivalstvo na resno nevarnost napada, ki grozi tudi Irski. Pozval je zato prebivalstvo, naj se odzove pozivu vlade za rekrutacijo. De Valera je dejal, da se mora Irska čim bolj oborožiti, da bo vsak napadalec vedel, da bi ga napad na Irsko

stal zelo drago. De Valera je tudi sporočil, da bodo na Irskem osnovani odbori za zagotavljanje prehrane prebivalstva. Končno je poudaril De Valera, da se mnogi ljudi na Irskem ne zaveda, kako zelo resen je sedanji položaj. Potrebno bi bilo, da ljudje v tem oziru svojo miselnost spremenijo.

Evakuacija otrok iz vzhodne Anglije

Iz Londona bo ta teden odpremljenih 120.000 otrok v zapadne pokrajine

London, 10. junija s. (Reuter) Ministrstvo za narodno zdravje je odredilo, da se prične prihodnji četrti evakuacija 120.000 otrok iz Velikega Londona. Evakuacija bo izvedena v šestih dneh in sicer bodo otroci prepeljani na zapad Anglije, v Cornwall, Devon, Somerset in Wales. Evakuirani bodo otroci, ki so jih starši te dni na poziv vlade prijavili za evakuacijo. Ministrstvo za narodno zdravje opozarja v svojem proglasu prebivalstvo, da zaradi mednarodnega položaja in zaradi pričetka nemških bombnih napadov na Anglijo ne sme več odlašati z odreditvijo te evakuacije. Glede evakuacije ostalih ogroženih pokrajin pa ministrstvo vsak dan znova proučuje položaj. V zadnjih treh tednih je bilo evakuiranih iz vzhodne in južnovzhodne Anglije 50.000 otrok.

Akcije letalstva

London, 10. jun. s. (Reuter) Angleško letalsko ministrstvo javlja, da so v soboto, kakor tudi v noči od sobote na nedeljo in v ves večer, naleteli naletela nadalevala z akcijo tako na fronti, kakor tudi v zaledju. Težki bombniki so v nočnih poletih bombardirali med drugim vzpet petrolejska skladišča v Genu v Belgiji in letališče v Eindhovenu na Nizozemskem. Prav tako je bilo napadenih več vojaških objektov v severozahodni Nemčiji. S teh poletov so se vrnili vsa angleška letala.

Lovska letala so v letalskih bitkah v nedeljo sestrelila 10 nemških letal, med njimi 7 bombnikov. Dve angleški letali tipa Hurricane pogrešajo.

Pariz, 10. jun. e. (Havas) Ministrstvo za letalstvo je javilo, da so francoske letalske eskadrije večkrat napadle prometne vozne in sovražne kolone na odseku od Peronne do St. Quentin. Po bombardiranju je bilo opaziti velike požare. Mostovi, ki jih je sovražnik zavzel, so bili v

teklu včerajšnjega dneva bombardirani. Samo ena francoska eskadrija je vrzla nad 30 ton bomb. Vsa letala so se vrnila v oporišča. Naša lovška letala so napadla sovražne tanke in uničila enega izmed voznih parkov in eno motorizirano kolo. V teh borbah je bilo sestreljeno veliko število nemških letal.

London, 10. junija. AA. (Reuter) Letala britanskega kr. letalstva so s svojim nastopom zmanjšala število sovražnih benzinov. V Gandu in Valenciennesu so izbruhnili ogromni požari zaradi eksplozivnih bomb, ki so jih vrzla angleška letala. Požar, ki je nastal v Valenciennesu, je bilo možno videti na daljavo 80 km. Obzor so težki bombniki izvedli polet nad severno Francijo in Nemčijo ter uničili mostove na cestah. S težkimi bombami so tudi zatrpali vhode v železniške prostore.

Angleške izgube

London, 10. junija s. (Reuter) Nova lista izgub angleškega letalstva javlja 248 imen. 9 častnikov in letalcev z liste se nahaja v nemškem ujetništvu.

Nova lista izgub angleške vojske navaja 220 imen.

Pomorska bitka v Severnem morju

London, 10. jun. s. (Reuter) Angleška admiralijska javlja:

Informacije, ki jih je dobila admiralijska, javljajo, da je prišlo dne 8. junija v severnih vodah do bitke med angleškimi in nemškimi vojnimi ladjami. Admiralijska ne more dati o tej bitki nobenih nadaljnjih podatkov, dokler ne prejme popolnega poročila.

K nemški vesti, da je bila potopljena angleška matična ladja za letala »Glorious«, ne dajejo na merodajnih mestih v Londonu nobenega komentarja.

Ameriško orožje in letala za zaveznike

Dobave bodo do skrajnosti pospešene — Letala so že na poti v Evropo

New York, 10. jun. s. (Reuter) Čim sta ameriška vojska in mornarica odstopili del svojega orožja tvornicam v nadaljnjo prodajo, je angleško-francoska komisija za nakup vojnega materiala v Zedinjenih državah takoj znatno povečala svoja naročila. Ves vojni material, ki je bil stavljen tvornicam na razpolago, bo takoj kupljen. Na ta način bodo zavezniki v najkrajšem času dobili večje množice orožja in municije. Čeravno je nekaj tega orožja starega, pa je vendar vse še popolnoma uporabno. Sedaj se vrše še tudi pogajanja, da se doseže nadaljnje pospešene produkcije v ameriških tovarnah orožja in municije, kakor tudi pospešene odstopitve nadaljnjega vojnega materiala s strani ameriške vojske in mornarice. 50 mornariških bombnikov strmo glavo, ki jih je ameriška mornarica vrnila

tovarni Curtis v Buffalo, da jih ta prodaja zaveznikom, je že deloma dospelo v Buffalo. Sedem letal pa je že v soboto odletelo iz Buffalo na Novo Fundlandijo od koder bodo po zračni poti krenili v Anglijo. Po informacijah iz ameriških krogov proučujejo sedaj mornarica in vojska, koliko in kakšne vrste vojnega materiala lahko brez škode še odstopita takoj zaveznikom.

New York, 10. junija. AA. (Havas) Bivši državni podtajnik Henry Stimson je poslal pismo uredništvu lista »New York Herald«, v katerem popolnoma odobrava izjavo generala Pershinga, ki je zahteval, da se zaveznikom pošlje popolna pomoč ter da se predvsem povečajo pošiljke letal, tankov in ostalega vojnega materiala. V pismu tudi stoji, da bi v Združenih državah morali vpeljati splošno vojaško obveznost.

Šola za protiletalsko zaščito

K razstavi zaščitnih naprav na ljubljanskem velesejmu

Ljubljana, 10. junija V drugih državah so že davno seznanjali ljudi z nevarnostmi letalske vojne in jih opozarjali na značaj takih zvez totalitarne vojne, ki zahteva žrtve prav tako med civilnim prebivalstvom kakor med vojaštvom. V tistih časih ljudje v mnogih državah niso verjeli v možnost nove vojne ter niso bili posebno dovzetni za takšno propagando. Besedi »pasivna zaščita« sta zveneli tedaj marsikomu še prazno. Posebno malo zanimanja za propagando pasivne zaščite so kazali ljudje pri nas, sicer pa propagando tudi ni bilo mnogo.

Sedaj pa živimo v takšnih časih — že nekaj let — ko so skoraj sleherni dan poročila v listih na prvih straneh najboljša propaganda za to, naj bi civilno prebivalstvo ne pozabljalo, da je v moderni vojni ogroženo v vsakem pogledu neposredno. Mnogo lažje je sedaj dopovedati ljudem, kaj so dolžni ne le zaradi same sebe, temveč tudi skupnosti, ter da je pasivna zaščita organičen del državne obrambe. Moderna letalska vojna je tako strašna, da je zaščita civilnega prebivalstva neobhodno potrebna in da so potrebni vsi ukrepi, čeprav se morda zdelo komu pretirani. Izkušnje kažejo, da ni nič preveč, karkoli je storjenega v zaščito prebivalstva pred letalskimi napadi.

Razstava mestnega zaščitnega urada, prirejena s sodelovanjem gasilcev, mestnih oddelkov in tvrdke Bate na velesejmu, je sedaj nedvomno aktualna; reči pa smemo, da bi bila potrebna že davno prej. Razstava ima vsekar propagandni pomen, a propaganda sama dandanes ni več niti tako potrebna kakor praktičen pouk. Razstavo imenujejo tudi šolo protiletalske zaščite mestne občine. Tega pouka, ki jim ga naj nudi ta šola, so ljudje v resnici zelo potrebni in sleherni zavedni državljani bi morali poznati vsaj abecedo protiletalske zaščite, kajti nevednost ter nepoznavanje sta v tem pogledu neodpustljiva, ker lahko postanejo usodna za vse. O tem, ali je takšna razstava potrebna ali ne, zdi pač ne more in ne sme nihče razpravljati.

Razstava bo imela nedvomno mnogo obiskovalcev in pričakovati smemo, da se bodo zlasti meščani dobro seznanili z njo. Strokovni referenti tolmačijo obiskovalcem razstavno gradivo, zato bo dovolj, če se bomo omejili le na zunanji opis razstave, a ob tej priliki najprej opozarjamo le na njene značilnosti. Priznati je treba, da je bila razstava skrbno pripravljena ter da je že na prvi pogled učinkovita. Obiskovalci, ki so videli beograjsko razstavo, soglašajo, da je ljubljanska mnogo boljša. Prirejena bi bila v okviru velesejma in prizadevali

so si, da bi ustrezala širšemu občinstvu, da bi bila dovolj nazorna, poučna in poljudna. Razstavno gradivo je tudi tako skladno razstavljeno, da pritegne pozornost obiskovalcev.

Posebno pozornost zbujajo izredno učinkovita in razsežna slika z oddelku tvrdke Bate (ki razstavlja protiletalske maske znamke »Nebojša«). Ljudje se ustavljajo pred to vizijo veličastno strašne letalske vojne pod ljubljanskim nočnim nebom, ki ga križajo slapovi slepeče svetlobe žarometov; zublji in dim požarov, eksplozivne bombe, nad tem pa boj letal, ki sejejo smrt in uničenje, a vse v fantastični svetlobi. To je res realistična ter pretresljiva slika moderne vojne in glasn memento. In ko si že ogledate posebno dobro to sliko, vam morda ne bo pretežko poznamati se za nečiste razstavljene predmete v posameznih oddelkih razstave. Zanimalo vas bo, kako so pripravili naši gasilci za najhujše čase in kaj vse potrebuje gasilec v letalski vojni. O tem se bomo še porazgovorili o priliki. Vstopniki boste tudi v nenavadno temnico, kabino, kjer prikazuje mestna elektrarna, kako je treba zatemniti okna, bodisi s furnirjem, zastorom ali papirjem, kako naj bodo med zatemnitvijo razsvetljene izločbe, da bodo vseno razsvetljene, a da svetloba ne bo izdajala, kakšne žarnice naj uporabljamo med zatemnitvijo in kako naj bodo razsvetljene ulice itd.

Opozarjamo tudi na modele zaklonišč, kakršne naj bi si zasebniki uredili v svojih hišah. Prikazano je tudi povsem naravno, kako naj bodo urejena podstrešja in kako bi ne smela biti. Nadalje vidimo nazorno prikazano, kako globoko prodre rušilna bomba v zemljo, pesek ali gramoz.

Posebnega zanimanja sta deležni protiletalski strojnici novejšega tipa, postavljeni pred vhodom na razstavo. Z nekimi posebnim spoštovanjem si ljudje ogledujejo to orožje in vprašujejo po vseh podrobnostih. Zdi se jim, da prav ti strojnici povzdigujejo razstavo, da se jim zdi še tem bolj stvarna in aktualna.

Za obisk razstave se ne pobira nobena vstopnina.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo spremenljivo oblačno, nestanovitno vreme. Včeraj je deževalo v Ljubljani in Kumboru. Najvišja temperatura je bila v Splitu 28, v Ljubljani 26,4, v Zagrebu 25, na Rabu in v Dubrovniku 24, v Sarajevu in Kumboru 23, v Beogradu in na Visu 22, v Mariboru 19,5. Davi je kazal barometer v Ljubljani 761,3, termometer 13,0.

Učiteljsko zborovanje v Trzinu

Trzin, 9. junija. Učiteljsko krškega sreza II. namreč sodnih okrajev Mokronog in Rače, je imelo včeraj pod predsedstvom sreskega šolskega nadzornika g. Martina Šterka svojo glavno letno skupščino.

Iz nadzorniškega obširnega poročila o šolskih razmerah v tem delu sreza posnemamo, da je v obeh sodnih okrajih 14 šol z 80 oddelki, v katerih poučuje 21 učiteljev in 63 učiteljic. V mnogih šolah je bil za daljše čase prekinjen pouk, ker ni bilo učnih moči, bodisi da so bile na dopustu ali pa pozvane na orožne vaje. V mnogih šolah primanjkuje učnih sob; tako je v srezu šola, v kateri se v eni sami sobi poučuje 270 otrok. V vsem delu sreza primanjkuje učnih sob kar za 50%. Kljub vsem nepričakovanjem je učiteljsko doseglo pri pouku lepe uspehe in se more reči, da so se znatno dvignili. V nadaljnjih svojih izjavah je sreski šolski nadzornik podal razna navodila glede šolske administracije kakor tudi pouka samega. Primerno je ožigolati tudi nelep navadno nekaterih, ki se še vedno poslužujejo denudacij proti svojim tovaršem, večkrat tudi anonimno. V debati je g. Jurančič iz Trzinu povedal iz lastne izkušnje nekaj primerov nelep denudacije ter predlagal, naj se vsaka pritožba proti učitelju vzame na zapisnik, ki naj ga pritožnik podpisuje, nakar naj se uvede disciplinsko postopanje; proti anonimnim ovadbam pa ne more biti postopka in naj se vržejo, kamor spadajo, v koš.

Učiteljska gđ. Zupančič je poročala nato o novi Bobičevi čitanki za elementarni razred: Prejhujo veselje, kje si doma. V svojem referatu je očrtala vse prednosti lepo slikane knjige, ki so o otroci z radostjo sprejeli in ki oživljajo pouk. Preden je bil referat okolele učiteljice Pahor o P. Fleretovi »Prvi čitanki«. Referentinja se zavzema za Fleretovo čitanko ter polajnuje tudi vse njene prednosti. Referat je bil zamišljen kot enoten, ki naj bi ga sestavili obe učiteljici elementarnega razreda, ker pa so bila mišljenja deljena, sta napravili vsaka svojega samostojno. Tudi o teh referatih se je razvila debata.

Sledilo je poročilo o državljanstvu in narodni vzgoji v osnovni šoli. Svoje mnenje je podalo učiteljsko vseh šol sreza Krško II in na njegovi podlagi je izdelal skupen referat šolski upravitelj g. Zdešar iz St. Janja. Referat je odlično delo, ki govori o nujnosti prave nacionalne vzgoje v osnovni šoli, ki se je žal v preteklosti vse premalo upoštevalo. Že šolska mladina se mora zavdati vrednosti narodne svobode, vzljubiti mora svoj materni jezik, svojo domovino, ki ji nudi vse pogoje dobrega sožitja. Vedeti mora, da je naša domovina sad potokov krvi, ki so jo prelili naši najboljši možje zato, da so nam ustvarili svobodo. V referatu je navedenih mnogo zdravih misli in navodil, kako vzgajati šola mladino v pravem narodnem in državljanem duhu. G. predavatelj je žel za svoja izjavljajna topla priznanja vsega učiteljskega. Naše učiteljsko se zaveda važnosti nacionalne vzgoje v šoli in tudi izven šole, toda žal njegovo delo mnogokrat ni bilo priznано.

Sledili so samostojni predlozi, ki jih je učiteljsko predložilo pismeno. Nekateri bodo predložili šolski oblasti. Z vzklikom in pozdravom našemu mlademu in ljubljemu kralju je sreski šolski nadzornik zaključil skupščino.

Najemnikom stanovanj

in lokalov sporoča društvo stanovanjskih najemnikov dravske banovine v Ljubljani, da najemniki niso dolžni prispevati hišnim lastnikom za zgradbo zaklonišč, ter je vsako tako prispevanje najemnika prostovoljno.

Prav tako gredo najemna pogodba in potrdila, ki jih je dolžan izdati lastnik hiše najemniku ob plačilu najemnine, na breme najemodajalca in ne najemnika. Obenem vabimo vse najemnike stanovanj, lokalov itd., naj vstopijo v naše društvo kot člani. Članarina 1 din na mesec se lahko plača tudi po poštni hranilnici na št. 16263, navesti je treba le na hrbtni strani čekov. položnice točen naslov vplačnikov.

Društveni blagajnik posluje vsak dan od 10. do 12. v Ljubljani, Wolfova ulica št. 10-II. nadstropje. Tajnik je strankam članom — na razpolago vsak delavnik, razen v sobotah, od 14. do 15. ure v Ljubljani, Celjska ulica št. 19, za art. vojašnico, Bežigrad.

Društvo stanovanjskih najemnikov dravske banovine v Ljubljani.

Postani in ostani član Vodnikov družbe!

Dolenjski manjka železniškega omrežja

Z železnicami bi se dvignili prirodni zakladi te pokrajine

Novo mesto, 9. junija. Dolenjska je z železniškimi zvezami zelo slabo preskrbljena, čeprav je to zveza z morjem najbližja. V vseh letih naše svobodne Jugoslavije je bila zgrajena le železnica Trzin—Savinja, zdaj pa je v gradnji proga Ormož—Vrbovsko, ki bo najdaljša 118 km. dograjena. Do tega časa bo menda preložena tudi zdajšnja za hitri promet preslaba od Trzinu do Trebnja, ki je že strasirana. Povsem pa so prišli spet z današnjega roba gradnja proga Brezice—Novo mesto in zveza z Mariborom ter podaljšek proga Straža—Toplice proti žužemberku in Kočevju.

Med najvažnejše in najpotrebnejše proge, ki bi se naj čimprej zgradile, je proga Brezice—Novo mesto z zvezo z Mariborom. Ta proga bi bila tudi najkrajša železnica proga Maribora z morjem. Z njo bi bili delni prebivalci Krškega polja in Posotljani dobrote železniškega prometa, ki so zdaj med vsemi dolenjskimi kraji najbolj odrezani od sveta. Gospodarski razvoj in napredek teh krajev sta v zdajšnjih razmerah povsem nemogoča. Avto-busni promet sicer veče posamezne kraje iz omogoča hitro potovanje posameznikov iz kraja v kraj, toda promet z avtobusniki nikakor ne more nadomestiti potrebnih železniških zvez, zlasti ne glede na tovarni promet.

Nujnost zgradbe te železniške zveze je na dani, zato je povsem neumevno, zakaj vse uredbe o trasiranju in gradnji prog presirajo ta del Dolenjske.

Maks Lilleg, naš plemeniti borec

»O, če nikdo nocoj še vas ne spomni, pozabili bi vas pevec skromni in pa — nebo...«

Umri je neustrašni borec, vztrajni, uspehov bogati organizator, vzgledni uradnik, idealno kolegijski tovariš in plemeniti mož žarkoga domoljubja Maks Lilleg. V 80. letu, 8. t. m. ob 8. zjutraj je izdihnil, izčrpan po življenjskih borbah, kot junaški gentleman. Natančno pred štirimi leti, na isti dan in ob isti uri je odšel v večnost njegov brat, ugledni veletrgovca Alojz, predsednik ljubljanskega Dramatičnega društva. In brata Maks in Alojz najdeta večni mir točno enako prav na rojstni dan svojega očeta v ljubljani zemlji slovenski. Danes popoldne spremimo Maksa na njegovi zadnji poti.

L. 1859 se je narodil v Posotliju davkarju Alojzu Lillegu sinku Maksa. Častnik je želel biti in je absorbiral višjo vojaško realno deloma v Mariboru, deloma v Kisku. Toda usoda je odločila drugače: zaradi nenadne popolne oslabelosti desnega očesa je moral ostaviti vojaški poklic in je pogumno prestopil v državno računsko službo. V Stični je l. 1875 postal praktikant pri davčnem uradu. In kot davkar, davčni kontrolor, upravitelj in nadupravitelj je nato služboval v Novem mestu, Ložu, Črnomlju, Ribniku, Krškem, Vipavi, Sarajevu, Prnjavorju in končno od l. 1909 do svoje upokojitve v Ljubljani.

Brez častniške uniforme je združeval v sebi vse najlepše vojaške vrline: skrajno disciplino, hrabro iniciativnost, idealno eks peditivnost ter jekleno voljo. Še mladenič, je že užival ugled izredno sposobnega uradnika: zato je bil že l. 1880 takoj po okupaciji Bosne in Hercegovine dodeljen kot davčni nadzornik in instruktor novemu uradu v Sarajevu, da je pomagal uvesti moderne reforme v davčni sist. Prepotoval je takrat deloma peš, deloma z najprimitivnejšimi vozili in je deloma z železnico vse oddaljene kraje ter se šele po dveh letih, splošnovar kot vir nacionalist in vesel, duhovit družabnik med brati Srbi in Hrvati, vrnil zopet v domovino.

Ta resni računar in vseskozi stvarni, navidez docela nesentimentalni mož pa je imel vendale rahlo dušo in kakor brat Alojz pevski umetnosti vdano srce. Že kot mladenič je pel v zboru stare ljubljanske Čitalnice in postal ustanovnik ter več let navdušen član, basist, v zboru pred 48 leti ustanovljene Glasbene Matice v Ljubljani. Še več: pel je dalje časa v kvartetu, v katerem sta bila brata baritonist Alojz in basist Maks Lilleg.

Velik šop izjemno laskavih priznanj uradnih šefov in glavarstev za posebno vestno, točno poslovanje, skrajno rednost in vzorno urnost v uradovanju je ostal za njim v rodbinskem arhivu; poleg teh priznanj pa še kupček odklonjav, kričev, kolajin in redov bivše in sedanje državne uprave. Nikdar jih ni kazal in nosil ne krasno stiliziranih pohvalnih dekretov, ne ordenov. Molkal je in delal, delal do zadnjega za — druge.

Že v avstrijskih časih je začel z organizacijo državnih uradnikov in posredoval za interese državnega uradništva večkrat pri najvišjih uradih na Dunaju. Z izjemno poštovanostjo se je udeležil kongresov držav. uradništva v Solunu, Ženevi, Parizu in še marsikje, samo da si je pridobil znanja za lastno organizacijo. Po našem prevratu je organizacijo takoj preuredil in raz-

širil. Kot neutrudno iniciator in spretan organizator je ustanovil Zvezo organizacij držav. uradnikov v Sloveniji ter ji pritegnil vse stroke, celo avtonomne mestne uradniške organizacije. Na pobudo Maksa Lillega sta se ustanovili nato enaki Zvezi državnih uradnikov na Hrvaškem in Srbskem. Po njegovi iniciaciji se je ustanovilo tudi prvo slovensko-hrvatsko glasilo drž. uradnikov, »Naš Glas«, ki obstoja še danes, a le za slovenske uradnike. Hkratu je deloval v uradniški zadrugi in v vseh podvigih za izboljšanje prejemkov, za moderno presnosno pragmatike i. t. d.

Pokojnik je potoval nešteto krat v Zagreb in Beograd, stopal pred ministre in min. načelnike, strokovne referente, pa poslance ter se boril kot cel moč in brez strahu, samo da bi koristil tovarišem. O. marsikdaj so strelili izvestni močnjaki nad njegovo smelo odkritostjo, pa tudi temeljito poglobljenostjo v najbolj zapletena vprašanja uradniške pragmatike! Toda kristalni čistemu in poštenemu predsedniku slovenske Zveze, vzornemu šefu ljubljanske davkarje, niso mogli z ničemer blizu. Bister, diplomatski spret, neomajljiv, faničen v svojem prepričanju, da se bori le za pravico in poštenost, je bil Maks Lilleg voditelj celokupnega slovenskega, pa čisto vsega jugoslovenskega javnega uradništva. Bil je govornik plamteče sugestivnosti, duhovit debater, motor, ki je gibal ves ogromni aparat organizacij od Triglava do Gjevgeleje! Ne, takega voditelja uradniški nismo imeli in ga nimamo.

Tudi v ljubljanski občinski svet se je dal izvoliti edino le s težnjo, da koristi občinskimi uradniki in sploh služiteljem ter da jim pribori modernejšo pragmatiko, ugodnejše prejemke. Brigal pa se je z vsem idealizmom za vsakršne socialni in kulturni napredek v ljubljanski občini. In Maks Lilleg je l. 1920 odločil uspeh »Sokola« in zmagal s »Taborom! Zakaj plamteči nacionalist je v Avstriji, je v Jugoslaviji ponovno dokazal, da je mož, ki se ne straši nobenega terorja, kadar gre za jugoslovensko Sokolsko, stebel državne enotnosti in ponosa.

Sam Bog ve, koliko pragmatik je ustvaril in pomagal bistveno reformirati. Za vsakega je prosil, posredoval, pripomogel marsikomu na višje in bolje, samo — sebi tega ni znal in ni mogel. Dva dni pred uveljavljenjem nove državne pragmatike je bil upokojen — po stari pragmatiki. Tako plačilo je žel ta neustrašni »buntovnik«! »Zveza«, njegova »Zveza«, ki ji je bil neutrudljiv predsednik od začetka, je morala prestat. ... A še kot upokojenec je ustanovil in vodil kot predsednik organizacijo držav. upokojencev. Šele ko so ga zapustile telesne moči, se je poslovil. Tovariši so ga odlikovali s častnim predstvom.

Zalosten, a miren, ponosen je pričakoval svoj konec. »Hvala! Lepa hvala! Zame je dobro — zame je vse dobro! Je govoril po vsaki uslugi svojcev. Bil je gospod, bil je kavaler, pravi gentleman tudi med umiranjem...

Makso, dragi stari tovariš, zlata duša nepozabna: hvala ti, lepa hvala!

Fran Govekar

Sokol I. Ljubljana-Tabor poziva svoje članstvo, naj se polnoštevilno udeleži pogreba pok. brata Maksa Lillega, davčnega nadupravitelja v p., ki bo danes ob 16.30 izpred zavetišča sv. Jožefa na Vidovdanskim cesti. Udeležba v civilu z znakom.

Hudo neurje s točo nad Ljubljano in bližnjo okolico

Lepo solnčno nedeljo je pozno popoldne skalila nevihta, ki je ponekod opustošila polja in vrtove

Ljubljana, 10. junija Včerajšnje prekrasno jutro je zbuhalo mnogo upanja, da bo nedelja minila brez običajnih nalivov. Nad mestom se je bodilo sinje nebo brez najmanjšega oblaka in že rano je začelo prigraveti toplo sonce. Na kolodvorih se je že zgodaj zbirala velika množica izletnikov, da izkoristi lepo nedeljo in se s prvimi vlaki odpelje na deželo v vse smeri. Zaradi čakanja pred blagajnam in počasnega poslovanja, ker je bilo najbrže odprti premalo blagajn, je bilo na glavnem kolodvoru veliko upravičenega kritiziranja, v vlakih pa se je slaba volja razgubila in se je v pričakovanju užitek v zeleni prirodi vse razžvevalo v najboljsem razpoloženju. Natrpano polni so bili vsi izletniški vlaki, nič manj navela pa ni bilo v redne vlake, ki so odpeljali nekaj ur kasneje proti Gorenjski, na kamniško stran in proti Dolenjski.

Dopolodne se je pričelo romanje množice proti bližnji Gorenjski, zlasti za progo

proti št. Vidu in naprej na šmarno goro, izredno goste pa so bile tudi kolone kolesarjev, ki so zdirkali iz mesta na vse strani. Opoldne je pričelo pritisniti in žgati solnce kakor za stavo. Vročine letos se nismo bili vajeni in zato ni čudno, da je slehernemu, ki se je gibal zunaj bodisi po pobožjih hribih in gričev ali pa jo je mahal po dolini, til s četa pot kar v curkih. Javno je ostalo do poznega popoldneva, po 14. pa so se dalec na obzorju pokazali sprva redki oblaki. Uro nato so se začeli kopičiti nad Kamniškimi planinami težji sivi oblaki, ki so se kmalu razegnali nad poljem in vasmu v smeri proti Ljubljani. Najprej je pričelo grmeti in treskati zadaj za Kamnikom in so začele padati debele kaplje dežja. V vseh za Kamnikom, v Stahovci je prišlo samo do skromnega naliva, z vetrom pa so se podili oblaki naprej in že nad Kamnikom se je okrog 16. vili silna ploha. Oblaki so se privili še od vzhoda, tako da je bil pogled proti Ljubljani od kamniške strani trenutek nato naravnost strahoten. Iz črne stene oblakov so druga za drugo svigale ognjene kače in sledil je grom na grom, tresk na tresk.

Nad Duplico pri Kamniku in okoliškimi vasmu je takoj po 16. nastala luha ura. Med silnim nalivom je začela padati gošta in debela toča, ki je kletila rast na polju in sadno drevje po vrtovih. Toča je padala v širokem pasu do Domžal in so postale ceste na mah vse bele. Precej toče, ki je napravila povsod občutno škodo, je padlo tudi po vaseh okrog Lukovice in med Bečičevim in Dolskim do Sv. Jakoba.

Nekoliko po 17. se je sprostila nevihta tudi nad Ljubljano. Toča z dežjem je v hipu pobelila ceste in ulice in napravila največ škodo po vrtovih v Trnovem in v vzhodnem delu mesta. Sprva je padala debela toča, kasneje pa so postajala zrna drobnejša in so se vsipala na tla in na strehe hiš med gostim dežjem. Toča je padala v mestu dobre četr ure, prevrnila nalivu je kmalu sledil drugi, ki se je šele počasi pomiril v poniznejšo nevihto. Zaradi nalivov so bile na mah preplavljene vse ulice in so na cestah stala velike luže vode. Večji naliv je sledil zopet okoli 20. pravo neurje pa je bilo po 17. in kasneje po 20. tudi na Barju, kjer je toča napravila večjo škodo.

O silnih nevihtah nam poročajo tudi z Dolenjskega, kjer je zlasti močno deževalo v Suhl Krajini, v žužemberku in dalje proti Novemu mestu.

Borzna poročila

Curt, 10. junija. Beograd 10.—, Pariz 9.40, London 16.75, New York 446.—, Milan 22.50, Madrid 45.—, Berlin 178.25, Stockholm 106.25, Sofija 4.—, Bukarešta 2.25.—.

Danes predstavi samo ob 16. in 21. uri — ob 19. uri odpade zaradi produkcije
FILM SMEHA, GODBE IN PLESA!
Fernandel v vlogi namišljenega barona.
KINO MATICA — TELEFON 21-24

Barnabe

Samo še danes ob 16., 19. in 21.
KINO UNION POTOK SOLZA
TEL. 22-21
Krasen francoski film z najboljšimi umetniki v glavnih vlogah **RUISSEAU**

ESTRELLITA CASTRO, znamenita španska filmska lepota, poje najlepše
španske ljubavne pesmi v razkošni in bogato opremljeni opereti:
POT K SLAVI KINO SLOGA — TELEFON 27-30
Predstave danes ob 16., 19. in 21. uri

DNEVNE VESTI

— Iz »Službenega lista«. »Službeni list
kr. banske uprave dravske banovine« št.
46, z dne 8. t. m. ima naslednje vsebino:
ukaz o izločitvi zaselja Bukova gora iz
občine Zreče in pripojitvi občini Vitanje;
podaljšava roka iz pravilnika o ustanovah
človekoljubnega značaja; kaj je treba
štetiti za luksuzne predmete po zakonu o
neposrednih davkih; vrčnice iz papirja in
papirne preje so priznane kot zavoji, po-
jasnilo o carinjenju vrvi in konopev, ba-
nova navodila za dela in ponašanje prebi-
valstva radi zaštite pred letalskimi napadi,
banovo odločbo, s katero se razširja
nova ureditev delovnega razmerja stavbe-
nega delavstva na vse območje dravske
banovine.

— Prepoved zborovanj se ne nanaša na
gospodarske zadruge in delniške družbe.
Ker se prepovedi notranjega ministrstva,
da ne smejo zborovati posamezna društva,
ne nanaša na delniške družbe in gos-
podarske zadruge, moreto je organizacije
sklicevati svoje redne občne zborove po za-
konskih predpisih in društvenih pravilih.
Prav tako prepoved ne velja za prisilna,
trgovska, industrijska in obrtniška zru-
ženja, ustanovljena po predpisih obrtne-
ga zakona.

— Rekonstruirana bo državna cesta
skozi Vrnsko. Banska uprava je razpisala
dela za rekonstrukcijo državne ceste št.
50 v odseku skozi Vrnsko, 24. t. m. bo
druga javna pismena licitacija za oddajo
teh del. Proračunska vsota znaša skoraj
tri četrt milijona din, 718.391 din.

— Nova šola na Sv. Pribinu nad Trbov-
ljami. Razpisana je prva javna pismena
ponudbenja licitacija na dan 19. t. m. v
občinskih prostorih v Trbovljah za oddajo
stavbnih del pri novi ljudski šoli na Sv.
Planini.

— Izvoz vina iz Slovenije v maju. V
maju je bilo iz severnega dela Slovenije
izvoženega 91.818 litrov vina, predvsem v
Nemčijo, in sicer 57.358 litrov, in na Če-
sko 34.460 litrov. V prvih petih mesecih
letos je bilo iz Slovenije izvoženo 588.812
litrov vina, po večini v Nemčijo, 543.745
litrov, dalje na Češko 44.059, na Nizozem-
sko 879, in na Švedsko 120 litrov.

— Vse doline Posavje pod vodo. Popla-
ve vzdolj Save in Dunava zavzemajo ve-
dno večji obseg. Naraščajo pa tudi še Ve-
lika Morava in dalje poplavlja Pomorav-
je. Velike poplave so že tudi v bližini Beo-
grada. Pod vodo je cesta Obrenovac—
Beograd. V okolici Smederevske Palanke
je pod vodo okrog 6.000 ha obdelane zem-
lje, ob ustju Jasenice je pa pod vodo nad
2.000 ha zemlje. Sava in Donava sta na-
rasli v zadnjih petih dneh zelo naglo nad
meter visoko.

— Nad pol milijona din znaša deficit
Merkurjeve bolnišnice blagajne v prvem
trimesečju letos. V soboto je bila v Za-
grebu konferenca zdravnikov bolnišnice bla-
gajne Merkurja in na nji je bilo podano
tudi poročilo o blagajniškem poslovanju v
prvi četrtini tega leta. Primanjkljaj bol-
nišnice blagajne je znašal v tem razdobju
550.235 din. Primanjkljaj je nastal zaradi
prevelikih izdatkov za zdravila, za kar so
izdali 31.25% vseh izdatkov.

— Sestanek madžarsko-jugoslovenskega
gospodarskega odbora. V Beograd je pri-
šla madžarska delegacija na sestanek
madžarsko-jugoslovenskega gospodarskega
odboru. Odbor se je sestel v zunanjem
ministrstvu. Namen tega sestanka je bil,
da odpravijo nekatere težave, ki so se
pojavele z uvedbo nedavno sklenjenega
plačilnega sporazuma med Jugoslavijo in
Madžarsko.

— Olajšave za uvoz črnega premoga iz
Zgornje Slezie. Dovoljena je posebna olaj-
šava za uvoz črnega premoga, briketov in
koks iz Zgornje Slezie, iz področja di-
rekcije Oppeln in sicer do naše meje. Ta
olajšava je pa veljala za našo državo le,
ako bi v enem letu uvozili najmanj 60.000
ton premoga, briketov ali koks. Zdjaj je
pa sporočila direkcija v Oppelnu, da olaj-
šava velja od 27. maja, ne glede na koli-
čino uvoženega blaga.

— Uprava monopola namerava najeti
posojilo 300.000.000 din. S finančnim za-
konom o proračunskih dvanajstih letih je do-
bila uprava državnih monopolov pooblasti-
lo, da lahko najame dolgoročno posojilo pri
denarnih zavodih v državi ali v inozem-
stvu. Uprava državnih monopolov namer-
ava najeti okrog 300 milijonov din po-
sajila in v ta namen se je obrnila na doma-
če denarne zavode, da bi bilo posojilo emi-
tirano na domačem denarnem tržišču. Po-
sajilo bi emittirali v letnih tranšah po 50
do 60.000.000 din, to se pravi, bilo bi emi-
tirano v petih letih.

— Slive bodo letos obrodile znatno manj
kakor lani. Lani je bila rekordna sadna le-
tina in slive so obrodile tako dobro kakor
že več desetletij ne. Nekateri so napove-
dali, da bo tudi letošnja letina dobra, ker
je bilo spomladaj dolgo hladno ter je dreve
pozno cvetelo. Zdjaj so pa zelo slabi izgledi
za letošnjo letino. Marsikje slive sploh ne
bodo obrodile, sicer pa bo pridelka v sploš-
nem komaj le četrtino lanskega ali največ
polovico. Zaradi tega se je tudi že znatno
podražilo žganje, povprečno za 20%. Pri-
čakujejo nadaljne podražitve.

— Poslovni promet v naših lukah v me-
secu marcu. Promet v naših morskih pri-
staniščih je bil marca nekoliko živahnje-
ši kakor februarja, vendar pa slabši ka-
kor istega meseca lani. Skupno je priplo-
lo v luke 7073 ladij z 1.189.122 tonami
skupne toneže, med tem ko jih je istega
meseca lani 7414 z 1.414.603 tonami. Po
tonaži je bil torej letni promet za 15,94
odstotka manjši kakor lani. Od skupne-
ga prometa odpade na naše ladje 6572
edinic z 960.240 tonami ali 82,5% odstotka.
Letos je bil promet marca manjši za 246
naših ladij ali 3,89 odstotka. Najživahnje-

ši promet izkazuje pristanišče Split—Vra-
nje s 743 edinicami in 189.337 tonami. Na
drugem mestu po prometu je šibeniško
pristanišče in na tretjem Sušak. Izmed
tujih ladij je bilo največ italijanskih tr-
govinskih ladij, na drugem mestu je pa
Grčija in na tretjem Angleška.

— Blagoslovitev temeljev za novi beo-
grajski vodovodni rezervoar. Včeraj so na
Dedinju blagoslovili temelje za novi vo-
dovodni rezervoar za beograjski vodovod.
Rezervoar bo držal nad 40 milijonov litrov
vode. Tako bo Beograd poslej dobro pre-
skrbljen z vodo in se ne bodo več daga-
jali primeri kakor lani poleti.

— Reorganizacija bančništva na Hrvat-
skem. Po obnem zboru Zveze denarnih in
zavarovalnih zavodov kraljevine Jugosla-
vije je imelo občni zbor Zdrženje denar-
nih in zavarovalnih podjetij za bivšo sav-
sko banovino v Zagrebu. Na tem zborova-
nju so načeli vprašanje reorganizacije de-
narnega trga v banovini Hrvatski. Reor-
ganizacija je zamišljena tako, da bi bili
vsi denarni zavodi in zavarovalnice orga-
nizirane v skupni prisilni organizaciji.
Pričakujejo, da bo kmalu prišlo do izved-
be te reorganizacije.

— Institut za javne finance ustanovljen.
V Zagrebu je bil ustanovljen občni zbor
Instituta za javne finance. Podobni za-
vodi obstoje samo v Franciji v Parizu in na
Nizozemskem v Haagu. Cilni teh zavo-
dov so tudi nekateri finančni strokovnja-
ki iz Zagreba. Na obnem zboru je bilo
sklenjeno, da v odbor zavoda pridejo za-
stopniki gospodarstvenikov, javnih korpo-
racij in društvenih finančnih uradnikov. In-
stitut bo izdal svoje glasilo.

— Začetek veljavnosti tedna hr-
vatske gledališke umetnosti v Zagrebu.
Včeraj so se začele v Zagrebu velike pro-
slave ob priliki stoletnice prve hrvatske
predstave v starem gledališču na Marko-
vem trgu v Zagrebu. Prva slovesnost je
bila komemoracija na grobovih ilircv,
kjer so pokopani med drugimi Vraz, Gaj,
Demeter in Lisinski na Mirogoju. V veli-
kem gledališču je bila slovesna matineja.
Ob tej priliki so razstavili pomembni
kulturni dokumenti v foyeru gledališča.
Na programu je še cela vrsta prireditev v
tem tednu.

— Velika poneverba na dubrovniški po-
šti. Na dubrovniški pošti so odkrili večjo
poneverbo. Ko je bil odpuščen blagajnik
Bašić, so ugotovili, da znaša primanj-
kljaj 150.000 din. Blagajnik je bil aretiran.

— Dober ribolov v Dalmaciji. Te dni je
bil v Dalmaciji dober ribolov, ker je bilo
vreme precej ugodno. Ribiči so nalovili v
srednji Dalmaciji v dveh nočeh okrog 60
tisoč kg sardel. Prodajali so jih po 5 do
6 din kilogram. Tovarnam za konzervir-
anje rib so prodajali ribe po 3,50 din kg.

— V splitskem pristanišču so dvignili
potopljeno jabo »Mileno«. Poročali smo,
da se je v splitskem pristanišču potopila
luksuzna ladja »Milena« zaradi karambola
s parnikom »Šipanon«. Ladjo so zdaj že
dvignili. Delo je prevzelo podjetje »Ja-
dranska brodogradilišča« in ga končalo
zelo uspešno.

— Nešreče. Posestnika Jožeta Dolinarja
iz Smednika je na cesti podrl neznan
motosiklist in ga hudo poškodoval po gla-
vi ter po životu. — 33letni posestnik šte-
fan Simončič iz Naklega se je včeraj ude-
ležil motociklistične dirke od Jesenice do
Sv. Križa, pa je padel z motorja in se po-
škodoval na desni nogi. — Delavec Jakob
Gruden, uslužben pri lesnem trgovcu Ko-
biču v Podpeču, je vozil domov voz desk, pa
so se mu splašili konji. Gruden je skušal
konje ukrotiti, pa je pri tem padel pod
voz, ki se je v splitskem pristanišču potopila
luksuzna ladja »Milena« zaradi karambola
s parnikom »Šipanon«. Ladjo so zdaj že
dvignili. Delo je prevzelo podjetje »Ja-
dranska brodogradilišča« in ga končalo
zelo uspešno.

— Nešreče. Posestnika Jožeta Dolinarja
iz Smednika je na cesti podrl neznan
motosiklist in ga hudo poškodoval po gla-
vi ter po životu. — 33letni posestnik šte-
fan Simončič iz Naklega se je včeraj ude-
ležil motociklistične dirke od Jesenice do
Sv. Križa, pa je padel z motorja in se po-
škodoval na desni nogi. — Delavec Jakob
Gruden, uslužben pri lesnem trgovcu Ko-
biču v Podpeču, je vozil domov voz desk, pa
so se mu splašili konji. Gruden je skušal
konje ukrotiti, pa je pri tem padel pod
voz, ki se je v splitskem pristanišču potopila
luksuzna ladja »Milena« zaradi karambola
s parnikom »Šipanon«. Ladjo so zdaj že
dvignili. Delo je prevzelo podjetje »Ja-
dranska brodogradilišča« in ga končalo
zelo uspešno.

— Na šmar-
tinski cesti je neznan motociklist podrl
delavca Cirila Kolenca, ki se je hudo po-
škodoval po obrazu. — V Komenskoga uli-
ci je kolestar podrl kovaškega pomočnika
Alojzija Hribarja, ki se je poškodoval na
glavi. — V bolnišco so snoči pripeljali tudi
posestnico Franjo Selan iz Sostrega, ki je
padla z voza in se poškodovala na glavi.
— Vážna knjiga. Pravkar je izšla zelo
aktualna knjiga Protiletalska za-
ščita. Pojasnila in obramba proti napa-
dom iz zraka. Knjiga se dobi pri Banovinski
zalogi šolskih knjig in učil v Ljubljani,
Slovska ulica 12, in v vseh knjigarnah.
Cena 25 din za izvod. Šole, uradi in drus-
tva, ki naročijo brošuro neposredno pri
Banovinski zalogi, jo dobijo pri takojšnjem
plačilu po 20 din.

**MAL' POLOŽI DAR
DOMU NA OLTAR!**

Iz Ljubljane

—lj Velik umetniški užitek bo nudila
poslušalcem komorna produkcija Glasbene
akademije drevi ob četrt na 19. v veliki
filharmonični dvorani. Slušatelji Burger,
Gregorc, Logerjeva, Bradacova, Zalokar
in Žižmond bodo izvajali Goreljčjevo »Ko-
morno sonato za dve violini in klavir«,
Tartinijevo »Sonato za violino in klavir v
a-dur«, Brahmsovo »Sonato za klavir in
violino, op. 100 v a-dur« in Dvořakov

»Tercet za dve violini in violončelo«. Ves pro-
gram je nastudiral z izvajalci prof. Jan
Slais, vodja oddelka komorne glasbe. Pro-
gram velja kot vstopnica.

—lj Začetek cerkvenega koncerta Ljub-
ljanskega Zvona bo drevi točno ob pol 9.
Prodaja vstopnic v knjigarni Glasbene
Maticе, od 20. dalje pa pred glavnim vho-
dom v franciškanskem cerkev. Koncert bo
izredno zanimiv. Mešani zbor bo izvajal
del naših najbolj priznanih skladateljev,
med posameznimi zborovnimi nastopi bo
igral orgelske skladbe prof. Pavel Ranč-
gaj.

—lj Slogina glasbena šola bo imela ob
zaključku letošnjega šolskega leta dve jav-
ni produkciji svojih gojencev, in sicer dan-
es in jutri, obakrat s pričetkom ob 18.
v svoji dvorani v Pražakovi ulici. Ob tej
priliki bodo nastopili gojenci solisti in-
strumentalne in vokalnega oddelka, kakor
tudi solski orkester. Glasbena šola »Sloga«
vabi vse prijatelje lepe glasbe k čim večji
udeležbi. Vstopnine ni.

—lj Velik pevski praznik pripravila
glasbena družba »Edinost« v Radomljah
za nedeljo 14. julija popoldne, ko bo po-
slavilo 10letnico svojega obstoja. S tem
pevskim praznikom je uprava Hubadove
župe v Ljubljani združila prvi pevski iz-
let včlanjenih zborov, ki bodo tega dne po-
hiteli v prijazne Radomlje in s pevskim
nastopom sodelovali na proslavi. Opozar-
jamo vsa pevska društva, naj upoštevajo
gornji datum in se prijavijo neposredno
»Edinosti« za sodelovanje.

—lj Nov grob. V 68. letu starosti je
umrl včeraj g. Anton Dolenc, služitelj
drž. učiteljskega v p. Pokojnik je bil splošno
znan in priljubljen, zlasti med mladino.
Pogreb bo jutri ob 15. izpred mrtvašnice
zavetišča sv. Jožefa na pokopališču k Sv.
Križu. Pokojniku blag spomin, njegovim
svojcem naše iskreno sožalje!

—lj Mestni muzej v Turjaški palači, ki
je edini muzej stanovanske kulture v dr-
žavi in ima dolgi niz popolnoma urejenih
sob iz raznih dob ni slogov od gotike pa
do polpreteklega časa, prav tako pa ve-
lika zbirka starin ljubljanskega mesta, je
bil doslej poleti brez vstopnice odprt vsa-
ko nedeljo in praznik. Zaradi vpočitek
osebja in zaradi minimalnega tujkega
prometa bo odslej mestni muzej ob nede-
ljah in praznikih zaprt, zato bo pa brez
vstopnine odprt vsako soboto od 10. do
12. Ljubljancem že doslej ob nedeljah niso
obiskovali tega veleznanskega muzeja, in
predvsem za obrtnike poučnega muzeja, ker
te. Zato bodo Ljubljancem gotovo pozdra-
vno prijetno, da bodo ob nedeljah in izle-
vih, da bo muzej odprt za brezplačen obisk
ob sobotah popoldne, pri tem pa se ope-
zarjamo, da imajo vse šole in skupine itak
tudi vsak delavnik prost vstop, če obisk
naznanijo o pravem času. Tudi sodobni
Ljubljancem slove po svojih visoki stano-
vanski kulturi, toda znanje o slogih črpa-
jo in si likajo okus predvsem pri nestro-
kovnjakih ter nekritično tudi iz raznih
tujih knjig, namestu da bi izkoristili naj-
lejšo priliko za to v mestnem muzeju ljub-
ljanskem na izbranih originalnih predme-
tih ter odlično opremljenih sobah.

—lj V Ljubljani so umrli ob 31. maja
do 6. junija: Voltman Edvard, 64 let, trg.
poslovodja, Groharjeva ul. 16; Ogrinc Ma-
rija roj. Berdajc, 85 let, vdova, paznika
prilne delavice, Devetakova ul. 16; Fran-
čič, 87 let, vdova, krojačica, Glince, C.
V. 27; Zupančič Ana, 73 let, učiteljica,
Vidovdanska c. 9; Mählig Karol, 64 let,
žel. uradnik v p., Medvedova c. 18; Ger-
mek Antonija roj. Nadišek, 67 let, vdova
nadiščelja, Kolezijska ul. 25; Neuman
Marija roj. Chalupnik, 57 let, profesorica
glasbe, Nunska ul. 21; Blas Marija roj.
Novak, 37 let, žena, posestnica, Zaloška
168; Novak Franjo, 47 let, miz. pomočnik,
Bohorjeva ul. 30; Potocnik Jurij, 62 let,
hlapec, Vidovdanska c. 9. — V ljubljanski
bolnišnici so umrli: Zaman Alojz, 42 let,
poštni uslužbenec, Svabičeva ul. 11; Hra-
star Josipina roj. Mavec, 67 let, žena mest-
nega delavca, Apihova ul. 34; Avsenek An-
ton, 60 let, delavec, Gorje 124 pri Bledu;
Basanezi Iva, 9 let, hči delavca, Javornik
102; Bevc Zvonko, 1 leto, sin delavca, Po-
lje, Studence 11; Pečenko Ana, 72 let, za-
sebnica, Kranj; Pokorn Rajko, 11 let, sin
čevljar. pomočnika, Opekarska c. 26; Ma-
sle Lucija, 39 let, služkinja, Na Čevčih pri
Logatcu; Kralj Ivanka, 5 mesecev, hči
dinarja, Mala vas 13, obč. Videm pri Ko-
čevju, Lazanski Jožef, 60 let, delavec, Kri-
že 31 pri Kranju.

—lj Razne tatvine. Delavcu Leopoldu Skali-
ji je nekdo odnesel iz podstrešja mestne
ogrevalnice v Kosovski ulici usnjato de-
narnico z zapiralcem, v kateri je imel pet
bankovcev po 100 din za 82 din drobiža.
— Slavki Lindičevi je tat ukradel s kole-
sa na dvorišču Lajovicve tovarne v Kamni-
ški ulici 250 din vredno dinamno svetilko.
— Na živilskem trgu je drzen žepar iz-
maknil Uršuli T. denarnico s 150 din. — Iz
barake v Aleševčevi ulici je neznan zliko-
vec odnesel dve gumijasti cevi, vredni 340
dinarjev.

—lj Izgubila se je rjava usnjena roka-
vica od Trnovskega do Mlajevske ulice. Po-
šteni najditelj naj jo odda vratarju Na-
rodne tiskarne.

Koleinica

KOLENDAR

Danes: Ponedeljek, 10. junija: Marijeta
DANANSE PRIREDITVE
Kino Matica: Barnabe
Kino Sloga: Pot k slavi
Kino Union: Potok solza
Kino Moste: Trojica v snegu in Doživ-
ljaj ene noči
Kino Šiška: Alibaba
Razstava G. A. Kosovih monumentalnih
slik v Jakopičevem paviljonu odprta od 9.
do 19.

Komorna produkcija Glasbene akademije
ob 18.15 v veliki Filharmonični dvorani
DEZURNE LEKARNE
Danes: Dr. Kmet, Tyrševa cesta 41, Trn-
koczy ded., Mestni trg 4, Ustar, Selenbur-
gova ulica 7.

Naše gledališče

DRAMA
Začetek ob 20. uri
Ponedeljek, 10. junija: zaprto
Torek, 11.: zaprto.
Sreda, 12.: Revizor. Red Sreda. Gostovanje
M. Markoviča iz Zagreba.

Gogoljeva komedija »Revizor« obsega 5
dejanj. Delo je prevedel Ivan Prijatelj.
Motto te satirične komedije je ruski pre-
govor: »Ne dolži oglelada, če imaš grd
obraz«. Na tej osnovi je pokazal pisatelj
razmere v majhnem provincialnem mestu,

v predvojni Rusiji. Korupcija uradništva,
ki se razkrije lažnemu revizorju je sicer
nekoliko groteskna, a vendar udarno na-
slikana in predstavlja sliko iz 19. stoletja.
Naslovno vlogo bo igral Jan, glavne pa
Mihajlo Markovič iz Zagreba, Nablocka,
Levarjeva in Kralj. Režiser dr. Kreft.

OPERA
Začetek ob 20. uri

Ponedeljek, 10. junija: Plesni večer šole
Mete Vidmarjeve. Izven
Torek, 11.: Madame Butterfly. Red B. Go-
stovanje Zlate Gjurginčeve.
Sreda, 12.: Lucija Lammermoor. Izven.
Gostovanje Vanje Leventove, bolgarske
sopranistnje.

Drevo bo v operi produkcija plesne šole
Mete Vidmarjeve, kjer bodo kakor vsako
leto nastopile vse mlajše in starejše go-
jenke in pokazale sad svojega vseletnega
truda. Posebna zanimivost tega nastopa
bo glasbeni del vseh plesnih točk, ki ga
je v celoti skomponiral mladi komponist
Jože Osana, ki bo oskrbel tudi klavirsko
spremljavo. Na sporedu bo osem daljših
solističnih in skupinskih plesnih točk. Ob-
činstvo opozarjamo na ta nastop naše pri-
znanne plesne pedagoginje ter priporočamo
pravočasno nabavo vstopnic v predproda-
ji pri dnevi blagajni v opernem gledali-
šču. Spored obsega: Štev. I. Spev — Mojla
Šušteršičeva, II. Capriccio — Majda Pet-
linova, III. Poligravanja: 1. Puncčka, 2. Po-
igravanje, 3. Igrica, 4. Vetrček, 5. Muš-
ica. (Izvajajo najmlajše učenke). IV. Pti-
ček — Majda Petelinova. Po odmoru bo-
do siedeče točke: V. Sovočje — Mojla
Šušteršičeva in Marija Dobnikova, VI. Iz
tišine: 1. Vizija — Marija Dobnikova, 2.
Tiha pesem — Vida Favajeva, 3. Nena-
vadno čudno... Živa Kragarjeva, VII.
Studij: 1. Ptica — Marija Dobnikova, 2.
Pajka — Živa Kragarjeva, VIII. Balada
— Mojla Šušteršičeva.

Gostovanje Zlate Gjurginčeve v Pucel-
niji »Madame Butterfly« To delo ita-
lijanskega komponista, ki spada med naj-
bolj priljubljene opere pri našem občin-
stvu, ima poseben uspeh z go. Gjurginče-
vo v naslovni partiji. Njena močna krea-
tivna sila, s katero uporablja lik nesrečne
Japonke in čustveno ter tehnično odlično
podana pevska stran vloge, ustvarjata
predstavo, ki je dosegla poleg njene »Tra-
viate« rekordno število repriz. Opozarjamo
na gostovanje ljubljene naše publike.
Predstava bo za red B.

Sportni pregled

Ljubljana, 10. junija
Tekmovanje za državno prvenstvo v no-
gometu se polagoma približuje svojemu
koncu. Včeraj je bilo odigrano predzadnje
kolo, v katerem je BSK na domačih tleh
visoko porazil sarajevsko Slavijo 6:0, do-
čim je Gradjanski komaj premagal Haško
2:1. Pomemben uspeh je dosegla Jugosla-
vija v Splitu, kjer je Hajduku iztrgala eno
točko. Rezultat tekme je bil 1:1. Na čelu
tabele je sedaj Gradjanski s 14, sledi mu
BSK s 13, Slavija z 12, Jugoslavija z 8, Haj-
duk s 5 in Haška z 2 točkama. Prihodnje
kolo bo odločilne važnosti.

V podsvaženem prvenstvu sta bili odigra-
ni prvi semifinalni tekmi. Maribor je na
domačih tleh zmagal nad ČSK 4:2. Zeleni-
ničar pa izgubil s Kranjem v Kranju 3:2.
Ljubljana in Hermes sta včeraj odigrala
prijeteljsko tekmo, v kateri je zmagala
Ljubljana s 6:3.

Včeraj dopoldne je bilo na Savi tekmo-
vanje za državno prvenstvo v slalomu s
kajakli. Zmagal je Malahovsky Rudolf
(KKL) 731.05 točk, drugi Mikuš Adolf
(KKL), tretji Plan Drago (KKZ).

Včeraj pa je bilo tudi tekmovalje za
atletsko prvenstvo akademikov ter je pr-
venstvo univerze priborila JASO, ki je
proti ASK dosegla rezultat 78:74, tehnika
pa proti Jusu 75:74.

Včeraj dopoldne je bil tudi 18. redni ob-
čni zbor JZSS, ki je bil pomemben že za-
rad tega, ker je bila ta vrhovna zimsko-
sportna organizacija preosnovana. Med dru-
gim je bilo sklenjeno, da bo razmerje sil
v upravnem odboru 3:3:3 za vsako na-
rodno zvezo, za dobo treh let pa dobijo

Slovenci še tri odborniška mesta. Naziv
nove zveze bo zimsko-sportni savez kralje-
vine Jugoslavije, skrajšano ZSSJ. Za pre-
sednika je bil izvoljen dr. Ivo Pirc, za taj-
nika Josko Gorc, za II. tajnika Lado Kosec,
za blagajnika Bogo Šramel in za tehnične-
ga referenta Ante Gnidovec. Popoldne ob
18. je bil v beli dvorani Uniona ustanovni
občni zbor Slovenske zimsko-sportne zve-
ze v smislu novih pravil ZSSJ. Za preda-
snika je bil izvoljen Jože Zabkar, za taj-
nika pa Jože Cinkovec, kakor so sploh ve-
čina ostalih mest zasedli Jesenitani. Sedež
Slovenske zimsko-sportne zveze bo na Je-
senicah.

Z Jesenic

Lepo urejeni grobovi. Na novem delu
pokopališča ob desni strani steze, je v te-
ku zadnjih dveh let nastalo več vrst no-
vih grobov. V prvi vrsti je postavil njih
več lepih nagrobnih spomenikov, ki po
svoji obliki, arhitekturi in tihni ubranosti
kazujejo dober okus in lubežev do svojcev.
Ki spe pod zeleno rušo. Tudi ostali grobo-
vi so lepo in okusno urejeni. Na vseh se
kazujejo sodovi sodobne vrtnarske umetno-
sti, ki baš na pokopališču prihaja močno
do izraza.

Pokopavanje mrčesa je zelo draga
stvar. Pri sreskem načrtu v Radov-
ljici, je nameščen desinfektor, ki po na-
ročilu strank desinficira zasebna stanova-
nja in uničuje mrčes. Mrčes se je najbolj
razpasil v starih hišah, posebno pri s ran-
kah, ki imajo staro pohištvo in ki redko-
kedaj čistijo stanovanja. Desinfektor bi
imel baš pri siromašnih ljudeh največ
posla, ker so se v njihovih stanovanjih
najbolj razpasli ščurki, stenice, molli in
mravje, toda uničevanje mrčesa je ne-
verjetno draga stvar. Te dni je neki go-
spos plačal sreskemu desinfektorju za či-
ščenje dveh sob in male sobice nič manj
kot 1680 din za delo, ki je bilo izvršeno
v nekaj urah. Mislimo, da bi morale dr-
žavne higijenske ustanove, ki jih vzdržu-
je davkoplačevalci, poslovati po takih
pogojih, ki bi jih zmogli tudi siromašni
sloji.

Iz Dolenjskih Toplic

— Nešreča z motornim kolesom. Pred
nekaj dnevi se je vračal na motornem ko-
lesu pekovski mojster J. Obajdin iz Semeča
domov v Černošnjačce. Obajdin je trezen in
previden voznik, vendar nesreča nikoli ne
poveča. Med vožnjo je padel z motorja tako
nesrečno, da je dobil precej hud sunek v
prсни koš. Kljub temu se je še pripeljal
na delno pokvarjenem motorju domov. Be-
lečine v prsnem košu pa so bile čimdalje
večje in so ga zato odpeljali v bolnico
usmiljenih bratov v Kand

Naftovod iz Iraka do Sredozemskega morja

Kako varujejo važno napeljavno naftne iz Iraka do Sredozemskega morja

Od dolge verige hribov, ki se vleče od mezopotamske ravnine proti vzhodu do zasneženih vrhov perzijske planote, drži na zapadu Irak Mediterranean Oil Pipeline, čudovito delo inženjerske umetnosti. Če položijo človek uho na zemljo, sliši slabo, pravilno utripanje, kakor bi pod zemljo utripalo ogromno srce. To utripanje in neskončno dolga brazgotina v zemlji ter tu in tam gromade peska so znak, ki nam povedo, kje drži veliki cevovod za nafto, dolg 1200 angleških milj. Zaprano od Eufrata se ta napeljava čepi. Ena cev vodi severno čez francosko ozemlje do Tripolija, drugi na čez Mezopotamijo in Palestino ter se konča v Haifi. Cevi so položene 60 cm pod zemljo ter zavite s peskom. Druge zaščite nimajo. Večji del napeljave je položen v puščavi, kjer ni vode in kjer je poletje neznošno vroče. pozimi pa oster mraz in močna burja.

V to divjo puščavo brez cest, ki je od ene strani omejena z Eufratom in Tigrisom — čez katerega ne drži noben most — na drugi strani pa s strmim udom Jordanske nižine, so prišli možje, da bi ustvarili veliko delo. Načrt da bi zgradili most čez reko, je bil odklonjen, pač zato, ker bi delo zahtevalo izredno velik kapital in mnogo časa. Zato so čepi položili pod vodo v strugi, stavili material čez reko pa so spravljali s pomočjo jeklenih vrvi. Jeklene vrvi so bile napete delno čez 700 m dolžini do 700 m. Na tr govih so postavili jeklene stolbe, visoke 35 m, da so nanje čepili vrvi. Na katerih so prevažali vozilke v težji 1000 centov.

Polaganje čepi samo po sebi je bilo lahko delo, silno težko pa je bilo preskrbovanje okrog 1000 ljudi z vodo. Zato so morali imeti več globokih studencev in črpalk. Izkopali so okrog 100 milj vodnih cevovodov, ki so jih napajali s pomočjo vodnih črpalk. Zgradili so tudi čez puščavski pesek 100 milj dolgo cesto. Pri tem delu je bilo zaposlenih nekaj mesecev nad 2000 delavcev. Drugi delavci so napeljavali telefonske in brojavne napeljave, okrog 100 pa jih je bilo zaposlenih pri nadzoru in v skladiščih gradiva. Tudi zdravstveno

službo so dobro organizirali in so imeli več reševalnih postaj in potujoče lekarne, ki so redno obiskovale delovne tabore ob poti, ki je bila dolga 1200 milj in ki je ležala 800 milj v puščavi. Položili so 175.000 čepi.

Sedaj črpa nafto na 12 postajah v velike rezervoarje v Tripoliju in Haifi. Na dan je načrta 11.220 ton, to količino pa bodo lahko po potrebi še znatno povečali. Pri družbi Iraq Petroleum Company je Anglija udeležena s 47 odstotki delnic, ostanek na odpade na Američane Francoze in Nizozemce.

Naftovod je dobro zastražen, toda ne s tanki, topovi in letali, temveč s silnim vojniskim sistemom. Na bazarjih in v kavarah v Bagdadu, Damasku in Jeruzalemu posedajo možje, ki imajo tanka ušesa in ki se zanimajo za vse, kar slišijo okrog sebe. Ti možje imajo številne zaupnike tudi v oazah in pri izvirih vode v puščavi. Kamor prihajajo nomadski Arabci po vodo ter vzdržujejo stike s plemeni, ki prihajajo od časa do časa na rob puščave po svojih trgovskih poslih. V puščavi je bila organizirana policija, iz Mezopotamije na arabska legija z angleškim poveljstvom, ki ne prestopa nadzira okoli. Kjer je položen naftovod, so bile čepi meje nemiri v Palestini 80 krat poškodovane.

Energičen sovražnik bi seveda lahko v puščavi nevarno poškodoval naftovod. Zlasti črpalne postaje so zelo občutljive. Posebna priprava jih je čez minuto po napaki opozori na poškodbo in oddelki mehanikov so v stalni pripravljenosti, da bi vsako poškodbo čim prej popravili. Dotok naftne lahko ustavijo že v treh minutah. Slaherna črpalna postaja je opremljena kakor mala trdnjava. Ima stolbe, dovolj trden celotni napad na bombam in in je obkrožena z ograjo iz bodice žice. Razen tega ima posadko z dovoljno zalogo vode in živil. Pri postaji je tudi malo letališče. Domačini niso nevarni, ker so pripadniki njihovih plemen zaposleni pri postajah kot delavci in je v njihovem interesu, da naftovod redno funkcionira.

Veliko stavbno delo po tekočem traku

Največji tekoči trak na svetu, za čigar pogon je potrebna energija 5.200 konjskih sil, bo dovažal material za zgraditev velikanskega jezusa Shasta v Kaliforniji.

Na prosti, dolgi okrog 15 km, bo prevoženo po tekočem traku v štirih letih okrog 10.000.000 ton gradiva. Tekoči trak bo razdeljen na 26 samostojnih delov, ki bo imel vsak svoj električni motor, z 200 konjskimi silami. Trije drugi trakovi bodo potrebovali nobenega drugega pogona, razen teže gradiva samega, to se pravi, gradivo se bo pomikalo samo proti stavbišču. Tekoči trak bo montiran na lesenem ograjdu, visokem od 1 m do 30 m in bo dvakrat prekižal reko Sacramento, na kateri grade jez. Kapaciteta tega tekočega traku bo 1.100 ton na uro. Trak bo v obratu neprestano. Pomikal se bo s hitrostjo 9,5 km na uro, tako da bo cela praga prevožena približno v uri in 40 minut. Ves tekoči trak bo pokrit in pod streho bo električna razsvetljava.

Stavbni stroški velikega jezusa bodo 35 milijonov dolarjev. Delajo že približno leto dni in delo bo trajalo še štiri leta. Ta jez pač v okvir velikih del za namakanje osrednje Kalifornije. Namakali bodo veliko pokrajino ki leži v srednji nižini Kalifornije, dolgi 1440 km. Skupni stroški bodo 170.000.000 dolarjev.

Pridelovanje bombaža v Evropi

Ni še dolgo, odkar smo morali uvažati v Evropo, predvsem iz Amerike in angleških kolonij večino bombaža. Dandanes pa bombaž izpodirjajo že umetna vlakna, predvsem v Nemčiji in Italiji. Razen tega pridelujemo precej bombaža v Evropi, največ v jugovzhodnih državah Evrope. Pri tem niti ne upoštevamo, da ima Rusija izredno prostrane plantaže bombaža pod Kavkazom in seveda tudi v srednji Aziji. Tudi Turčija prideluje že precej bombaža. Turška vlada vzdržuje več poskusnih postaj, ki imajo nalogo preizkušati, katere vrste bombaža najbolje uspevajo v posameznih pokrajinah. Kmetom so razdelili že okrog 3000 ton bombaževih semen in raz-

zen tega 200 sekalnih strojev. Lani je Turčija pridelala že 60.000 ton bombaža, letos ga bo baje še znatno več. Teritorij Turčije leži v glavnem v Mali Aziji in je torej podnebje za pridelovanje bombaža ugodno.

Zelo je napredovalo pridelovanje bombaža tudi v Bolgariji, kjer so lani pridelali 13.000 ton bombaža. Letos je obdelana površina mnogo večja ter meri 72.000 ha, lani so pridelovali bombaž na površini 48.000 ha. Bolgarija bo lahko krila s svojim bombažem že tri četrte svoje potrebe. V Grčiji so lani pridelali 15.000 ton bombaža, v naši državi pa približno 1000 ton. Najmanj so ga pridelali v Rumuniji, samo 400 ton. V Grčiji nameravajo pridelovati bombaž na mnogo večji površini in sicer na 77.000 ha, v Rumuniji pa na 20.000 ha. V naši državi delajo številne poskuse za pridelovanje bombaža. Tudi na Madžarskem so začeli poskušati z gojenjem bombaža. Prav tako se je baje dobro izkazalo podnebje Pirenejskega polotoka za pridelovanje bombaža in v Španiji je zdaj že precej posejane površine z bombažem. V bližnji bodočnosti smemo pričakovati, da bo srednja Evropa lahko dovažala dovolj bombaža iz drugih delov Evrope.

Ali tobačni dim desinficira?

Že dolgo trdijo nekateri, da je tobačni dim dobro desinfekcijsko sredstvo in se dajo so to znanstveno dokazali. Dr. Wolff piše v znanstvenem časopisu, da ima tobakov dim sicer sposobnost zadržati razvoj raznih bakterij, ne more jih pa usmrtiti. Dr. Wolff je napravil več eksperimentov, da je to ugotovil. Izpostavil je bakterije v gostem tobaknem dimu, in sicer v dimu od cigaret in tobaka za pipo posebej. Po tem postopku je bakterije izpostavil 24 ur v toploti 37 stop. C skupaj z drugimi kulturami, ki niso bile izpostavljene učinkom tobaknega dima. Učinek je preizkusil bacile, povzročitelje raznih bolezni. Nobeni vrsti bakterij tobačni dim ni škodoval tako, da bi jih usmrtil, pri vseh je pa vplival tako, da je bil ustavljen njihov razvoj. Če filtriramo tobačni dim z vato, izgubi le nekoliko svoje učinkovitosti, kajti vata prevzame le nekaj nikotina. Da bi tobačni dim izgubil povsem svoj učinek na bacile, je

treba, da se razpuste v vodi njegove sestavine, predvsem pyrrol in formaldehid. Zaradi tega tudi tobačni dim iz turške vodne pipe nima nobenih desinfekcijskih lastnosti.

Wolffovi poskusi nam kažejo, da kajenje ni zanesljivo desinfekcijsko sredstvo za desinfekcijo ustne in nosne dupline, pomaga le v toliko, da zadržuje hitrejši razvoj bolezenskih kalic.

Čudovita operacija

Neki delavec iz Kirovokana v Ameriki je izgubil po nesreči palec desne roke. Profesor Petrosjan, ki dela v zdravniškem zavodu v Erivanu, je presadil ponesrečenemu delavcu palec leve noge na desno roko. Nenavadna operacija se je posrečila. Presajeni palec dobro funkcionira in ročno roke ni bila nič zmanjšana. To je bila druga operacija svoje vrste. Prvo takšno operacijo je izvršil prof. Petrosjan pred leti pri štiriletnem otroku, ki mu je manjkal prst od rojstva.

Podedljiva kratkovičnost

Natančne raziskave kažejo, da je računati s kratkovičnostjo otrok, če imata oba starša normalne oči, le v 10 odstotkih primerov. Če je eden izmed roditeljev kratkoviden, tedaj je kakšnih 30 odstotkov potomcev kratkovidnih, če sta kratkovidna oba roditelja, pa se ta odstotek zviša na 60. Bržkone pa je odstotek še večji, če sta starša še v posebno močni meri kratkovidna.

Radiorogram

Torek, 11. junija.
Ob 7: Jutranji pozdrav. — 7.05: Napovedi, poročila. — 12: Plošče. — 12.30: Poročila. — 13: Napovedi. — 13.02: Radijski orkester. — 14: Poročila. — 18: Plošče. — 18.40: Misli o reklam (Stane Megušar). — 19: Napovedi, poročila. — 19.20: Nac. ura. — 19.40: Objave. — 19.50: Gosposki pregled (Drago Potocnik). — 20: Zdr. Fibich: Plošče. — 20.20: Ant. Funtek: Tekma, drama (radijska igr. družina). — 22: Napovedi, poročila. — 22.15: Radijski orkester.

Produkcija plesne šole Metode Vidmarjeve

bo drevi ob 20. v opernem gledališču. Vidmarjeva, ki izhaja iz šole slovite plesalke Mary Wigmannove, je priznana plesna pedagoginja in leto za leto smotno vzgaja svoj naraščaj. Produkcije njene šole so že prejšnja leta zbujele veliko zanimanje in priznanje, saj lahko rečemo, da je Vidmarjeva prva naša plesalka, ki

je svoje pedagoške sposobnosti postavila v službo resnih, umetniško plesno-vzgojnih tendenc in da je njeno delo že danes obrodilo zelo lepe sadove. Današnja produkcija njene šole bo pod-

črtala predvsem vsebinske poteze plesa, seveda v odgovarjajoči zvezi s potrebno obliko. Spevu in capriciu bo sledilo Pogravanje po zamisli otrok samih v večjih delih (Punka, Pogravanje, Igrica, Vetrček in Mušica) in nato Ptikič. V drugem delu bo dvojica prikazala Svoječe, čemur bodo sledili solistični nastopi (Vizije, Tiha pesem, Nenavadno čudno...), nato dve studiji (studija ptica in pajka) ter končno balada. Še spored kaže veliko pestro in široko zamisel večera, ki bo gotovo privabil mnogo gledalcev.

Tekma pevcev in pevk v ljubljanski operi

K razpisu tekmovalnega pevcev in pevk, h kateri se lahko prijavijo vsi, ki imajo lep glas in namen, posvetiti se gledališču, objavljamo še naslednje zanimive podrobnosti:

Kakor je bilo že objavljeno, gre za to, da spoznajo gledališki strokovnjaki lepe glasove in jih obdrže v evidenci oziroma jim dajo vzpodbudo za nadaljnji študij. To tekmovalno je namenjeno predvsem pevcem z dežele, ki sodelujejo pri kakršnihkoli pevskih oziroma cerkvenih zbora. Ker je zanimanje za to tekmo veliko in so se pričeli pevci že prijavljati, sporoča uprava Narodnega gledališča v Ljubljani, da zadostujeta za udeležbo pri tekmi dve pesmi, ki ju bo moral tekmovallec zapeti. Spremljavo bo s klavirjem. Pesmi sta lahko narodni ali kompozicije katerega našega slovenskega ali tujega skladatelja, lahko pa tudi operni ariji ali eno in drugo. Pedeželskim pevcem bodo vodje zborov ali organizatorji lahko svetovale pri skladbi.

Opozorjamo, da bo pevska tekma v operi dne 23. t. m. ob 20. uri sicer in da bo javna prireditel, pristojna občinstvu. Tekmovalci naj se javijo istega dne ob 11. tisti, ki pa pridejo šele s kasnejšim vlakom v Ljubljano, pa po 17. popoldne v operi, kjer bodo morali pred nastopom na pevsko preizkušnjo.

Posebno razsodišče, sestavljeno iz strokovnjakov, bo razsodilo, kateri pevec ima najlepši glas in če ne bo imel sredstev za študij, mu bo preskrbela uprava gledališča bivanje in umetniško izpopolnjevanje v Ljubljani.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

MALI OGLAS

Beseda 50 par, davek posebej. Preklic, izjave beseda din 1. davek posebej. Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko. — Popustov za male oglase ne priznamo.

RAZNO

Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 8.— din.

ZAKRAJSKO OTOMANA

za din 295.—
E. ZAKRAJSEK
tapetništvo
Ljubljana, Miklošičeva 34

MREŽE
za postelje dobite najceneje v
Komenskega ulici 34. 1461

Oglašuj
male oglase
Slovenski Narod
ter so
najcenejši!

ZA VSAKO PRILIKO
najboljše in najcenejše oblačila
si nabavite pri
PRESBER
8v. Petra cesta 14

BUFFET
v središču Zagreba, dobro uve-
den, stalni gosti, nizka mesečna
najemnina, v bližini državnih
uradov, takoj prodam zaradi
rodbinskih razmer za 30.000
din z vsem inventarjem. Po-
nudeb na: Poldi Peskar, Za-
greb, Vlačka 95, bufet. 1483

KLIŠEJE
ENO
VREČARNE
JUGOGRAFIKA
SV. PETRA NASIP 23

POUK

Beseda 50 par, davek posebej.
Najmanjši znesek 8.— Din

Strojepisni pouk
črtni tečaj, vpisovanje in
iztest pouka poljuben. Chri-
stov učni zavod, Domobran-
ska c. 15. 736

PRODAM

Beseda 50 par, davek posebej.
Najmanjši znesek 8.— din

Izvrstna
MEDICA
barva ustne in tla!
Donite jo v
MEDARNI
Ljubljana, Židovska ulica 6

PREMOC
KOKS - DRVA
L. POGAČNIK
BOHORICEVA 5 — TEL. 20-59
Postrežba orehobna!

SVEŽE ČESNJE
1 kg, kg din 5.— do 6.— franko
voznina razpošilja G. Drechsler
— Tuzla. 1495

APARATI ZA TRAJNO
KODRANJE
1 malo rabljen, 1 nov, najno-
vejši izpopolnjen sistem z 32
kost pribora, luksuzna izdelava
— enoletno jamstvo, napredaj
po ugodni ceni. Vprašati: Tvor-
nica Vesna, Zagreb, pošta XI,
ali P. Vukelić, Zagreb, Gajeva
55. 1493

KUPIM

Beseda 50 par, davek posebej.
Najmanjši znesek 8.— din

STRUŽNICO
dobro ohranjeno, za obdelova-
nje železa in jekla, manjšega
modela, kupimo. Ponudbe na
elektrarno Vuhred v Vuhredu.
1482

POSEST

Beseda 50 par, davek posebej.
Najmanjši znesek 8 Din

STAVNO PARCELO
njivo v izmeri 3930 m² ob no-
vem dirkališču poleg državne
ceste v St. Jerneju prodam. —
Lepa lega in krasen razgled.
Posebno priporočljivo za upo-
kojenca. — Naslov pove Franc
Schmit, St. Jernej št. 11. 1492

SOBE

Beseda 50 par, davek posebej.
Najmanjši znesek 8.— din.

OPREMLJENO SOBO
lepo, zračno, s souporabo ko-
palnice, event. s hrano, takoj
oddam gospodu ali dami. Isto-
tam oddam tudi kabinet Me-
divdova cesta 5, zgornji zvonec
1472

NARODNA TISKARNA LJUBLJANA

IZVAJAJE VSE VRSTE TISKOVIN
PREPROSTE IN NAJFINJEJŠE

Najboljši vod. k po radijskem svetu je

NAŠ VAL

sporedi evropskih postaj na vseh valovih,
stokov, članki, roman, novela, novice
s radijskega in televizijskega sveta, tiskovni
pregled, nagradni natečaj, smešnice.
Izhaja vsak petek in je tudi lepo ilustriran!
UPRAVA: Ljubljana, Knašičeva ulica 6.

Krinka ljubezni

— Dragi očka, — je zašepetalo dekle in ga objelo.
— Ah, če bi moja uboga mamica dočakala srečne trenutke vaše zmagе...
— Saj njeno stanje ni nevarno, — je menil mar-
kiz. Malo utrjena je, živce ima razdražene, kar je
pa končno razumljivo. Ko bodo odstranjeni vsa vzro-
ki njenih duševnih muk, se ji zdravje kmalu povrne.
— Bog da.

Renaud de Valcor je začutil pri teh besedah v svo-
jem srcu nemir. Ne zato, da bi ga bilo vznemirjalo
Laurencino stanje. Tudi če bi se bil zavedal, da je
tako težko bolna, kakor je bila, ga to ne bi posebno
bolelo. Njegova žena je zavzemala v njegovem srcu
tako malo mesta, toda gledati, kako trpi njegova
Michelina... tega ni mogel prenašati.

— Dragi otrok, — je po kratkem molku znova
povzel besedo. — Toda kako me boli, ko vidim tvojo
potrto. Ali bi bila tako žalostna tudi, če bi ne
dvomila o pravičnosti moje stvari?

— O, oče moj!
Jela sta govoriti tiho, da bi sluga ne slišal nju-
nega pogovora. Ne, ni dvomila o njem. To so pri-
čale njene žareče oči. Ni mu hotela povedati, kaj
jo skrbi in muči še bolj kakor materina bolezen.
Kje je njen zaročenec? Zakaj se nič ne oglasi? Za-
kaj grofice Gaetanine doma, ko se vendar nikoli
ni nikamor ganila? Mar je imelo čudno materino
in sinovo vedenje svoj vzrok v tem, kar se je govo-
rilo proti njenemu očetu? Mar bo mogla po tem
sprejeti srce, ki čaka šele na sodbo človeške pravi-
čnosti, da se vrne k nji?

O, ko bi mogla ta trenutek uganiti Hervejeve
misli. Njegove duše ni več razumela. Dolgi meseci
odsotnosti so potisnili zadnje prirese tako daleč
nazaj, da jih je komaj še zaznavala, prav tako pa
tudi njegovo drago obličje, jasne oči, svetle lase in
nežne poteze na obrazu.

— Na kaj misliš? — je vprašal oče.
— Nanj.

Vedel je to. Kdaj bi mogel nataktni na Gaetanin
prst prstan, znamenje davne ljubezni, ki ga je bil
tako nespretno pustil tam za morjem z vsemi pri-
vodi preteklosti, ki jo je smatral za pokopano, o ka-
teri ni veroval, da bi mogla kdaj vstati?

O, ko bi si bil zapomnil vsaj besede, gravirane
v njem. Ali je pa mogel kdaj pomisliti, da bo igral
ta prstan, ta spomin in geslo ljubezni, nekoč še tako
važno vlogo?

— Kako neumen sem bil, — je pomislil sam pri
sebi. — Če pomislim, da me je goja vrtloglost za-

držala, da nisem vzel prstana s seboj in da je ta
prstan uničil vse prizadevanje mojega življenja. Edi-
no praznovanje, ki sem sledil njegovemu povelju,
naj bi postala pečina, ob katero naj se razbije moja
usoda.

— Na koga misliš? — je ponovil svoje vprašanje.
Hotela ga je spraviti na napačno sled in je od-
govorila:

— Na nesrečno Françoise. Kako se bo moralo
sesuti vse njeno življenje, če bo oče aretiran zaradi
ponarejanja.

— Ali se ti smili? — je vprašal markiz nekoliko
razdraženo.

— Bože moj, ali ni nedolžna žrtev?
— Žrtev?
— Da, žrtev.

— Ah, ta mala ničvrednica, ki je njena časti-
hlepnost vsega kriva.

— Ali ste prepričani o tem, oče?
— Gotovo. Tudi ti bi bila lahko prepričana o tem,
če bi pomislila na ljubosumnost, s katero te je pre-
ganjala že od mladih let. Toda proti nji nimam samo
teh moralnih pomislekov. Podlež Vilgen mi je po-
vedal v obraz, da se poročita šele, ko postane zaka-
nita dedinja Valcora.

— Ljubi ga, — je zašepetala Michelina.

— S tem jo opravičuješ... Toda vprav v tem je
njena sramota. Tako ljubezen! Če bi le vedela, kako
podla duša je ta bandit s plemiškim naslovom.

Obmolnila sta, skrivajoč vsak zase tajno podob,
vstajajočih med njima.

On je videl postopoma nesrečno Bertrando pod
kolesi svojega avtomobila, sramoten album, v kate-
rem je bila Michelina sama perfidno onečaščena,
potem pa sloko, prožno in čilo telo, ki se je spretno
umikalo njegovemu morilnemu rapirju. Michelina
se je pa v duhu zopet vračala na grajski vrt v bli-
žino teniškega igrišča, kjer je nehotе poslusal
princevo priznanje ljubezni, ta čas ko se jima je bli-
žala Françoise. Vsa posinela v obraz in tako izbu-
ljenih oči, da ne bo mogla nikoli pozabiti njihovega
izraza.

— Gotovo me smrtno sovraži, — je pomislila Mi-
chelina. Tega moj oče ne more vedeti, ker mu tudi
ni znano, kaj se je odigralo tam na vrtu. In čemu
bi mu to tudi pravila.

Svrnila je konja z bičem. Peljali so se prav mimo
monumentalnih vrat gradu de Ferneuse. Ne ona, ne
oče se nista obrnila, da bi se ozrla na pročelje gradu
na koncu drevoreda. Malo dalje tam, kjer se je kon-
čal vrt in pričnela na drugi strani ceste nova ste-
zica, se je pa naenkrat pojavil mož, prihajajoč s
polja.

Pojavil se je tako nepričakovano, da je konj od-
skočil. In kazalo je, da prišlec ni nič manj prese-
nečen, kajti odskočil je nazaj, zdrsil proti jarku
ob cesti in se zapletel v trnje.

Michelina je morala krotiti konja in zato se je za
nerodnega prišleca ni zmenila. Njen oče se je pa
obrnil in ošinil neznanca s srepim pogledom.

— Na ovinku ustavi, — je dejal z drhtečim gla-
som.

Danes predstavi samo ob 16. in 21. uri — ob 19. uri odpade zaradi produkcije
FILM SMEHA, GODBE IN PLESA!
Fernandel v vlogi namisljenega barona.
KINO MATICA — TELEFON 21-24

Barnabe

Samo še danes ob 16., 19. in 21.
KINO UNION POTOK SOLZA
 TEL. 22-21
 Krasen francoski film z najboljšimi umetniki v glavnih vlogah **RUISSAU**

ESTRELLITA CASTRO, znamenita španska filmska lepota, poje najlepše
 španske ljubavne pesmi v razkošni in bogato opremljeni opereti:
POT K SLAVI KINO SLOGA — TELEFON 27-30
 Predstave danes ob 16., 19. in 21. uri

Mogočna manifestacija v Sokolskem domu

Sijajna akademija z bogatim in slikovitim sporedom
 Bojne in strelske tekme

Maribor, 9. junija
 S snočnjjo telovadno akademijo, ki jo je priredila mariborska sokolska župa v Sokolskem domu, je bila dana našemu zavodnemu z nacionalnim duhom prežetemu občinstvu prilika, da se vsaj delno oddolži neumorno delavnim in postrvovalnim sokolskim delavcem za njihov trud, ki so ga zastavili za čim lepšo izvedbo prvotno zamisljenega načrta letošnjega zletja. Čas in razmere, v katerih živimo, so znatno ohranile prvotno zasnovani načrt, po katerem bi bil letošnji sokolski zlet naše obmejne sokolske župe nedvomno eden izmed najlepših in najvišjih manifestacij sokolske in nacionalne misli ob naši meji.

Edina prireditev večjega obsega, ki je ostala izvedljiva, je bila snočnja lepa telovadna akademija, pri kateri so poleg matičnega društva sodelovala še sokolska društva Maribor I. Maribor II (Pobrežje), Ptuj in Sloven Gradec. V nabito polni dvorani mariborskega Sokolskega doma je bilo pravo praznično razpoloženje, dočim so se balkoni doma silihi od množice naše zavodne sokolske mladine, ki je spronto dajala duška svojemu razpoloženju. Lahko trdimo, da se je čuti zbralo v Sokolskem domu vse, kar čuti sokolski in nacionalni. Prireditve so poleg sokolskih pripadnikov v rekordnem številu obiskali tudi odlični predstavniki naših vojaških in civilnih oblasti s številnimi pripadniki domačega oficirskega zbora ter dijakov-vojakov. Snočnji nacionalni zbor obmejne Maribora nas je znova potrdil v veri, da so vezi civilnega prebivalstva z našo junako vojsko tako tesne in trdne, da jih ne more porušiti nobena sila. Ves potek snočnje telovadne akademije nam je izpričal uspehe smotnega sokolskega telesnovzgojnega dela vseh nastopajočih sokolskih edinic ter tesno in za današnje težke čase še prav posebno razveseljujoče dejstvo, da sta v narodnoobrambenem pogledu sokolstvo in naša junaka vojska eno telo, ena duša in eno srce, ki utripajo samo za naš narod in našega kralja. Ti dve ugotovitvi nam vlivata nov pogum in novo še močnejšo samozavest, s katerima mora biti prepojen sleherni naš državljan. Mnogo bolj nego podrobna izvedba posameznih točk sporeda, se nam zdi omembe vredno dejstvo zavesti naše narodne skupnosti, ki je bila tudi tokrat izpričana na nepripravljen in spontan način.

Bogati in pestri spored snočnje telovadne akademije je bil samo okvir, v katerem je zbrana sokolska množica več tisočev Mariborčanov manifestirala vsa svoja državotvorna, sokolska in nacionalna čustva.

Kočljiv položaj našega vinogradništva Pomagajmo predvsem malemu vinogradniku

Sv. Ana v Slov. gor., 9. junija
 Vinogradništvo je za okraje severne Slovenije važnega življenjskega pomena. Najbolj so odvisni od te gospodarske panoge revnejši mali vinogradniki, ki nimajo dovolj zemlje za pridelovanje živeža in se morajo zato oskrbovati z izkupičkom, ki ga prejemaajo za prodani vinski pridelek. Te malo-vinogradniške družine se razvijajo in životarijo, kakor so pač vinske letine.

V prvih povojnih letih je uživalo naše vinogradništvo po vrednosti kvalificiranih vin precejšnjo veljavo doma in v tujini. Cene so bile zadovoljive, stroški za obdelovanje manjši in trta ni bila ogrožena od tolikih boleznih kakor zadnja leta v času splošne vinske krize. Po dobi zadovoljive izvozne konjunkturi naših vin je nastopila nenadno kriza, ki še danes muči in upropašča zlasti našega malega vinogradnika, ki nima možnosti, da bi to panogo postavil na rentabilnost podlago. Padec cen vinu po 1.1931 na skrajni minimum je privedel naše vinogradništvo v skrajno težaven položaj, ki bi ga bilo treba že zaradi splošnega lastnega gospodarskega in narodnostnega interesa urediti, da se obvaruje mali vinogradnik pred popolnim gospodarskim obubožanjem, ki mu grozi.

Naši vinogradi nam po gmočnih razmerah lastnikov kažejo zelo različno sliko. Veleposestniški, meščanski in predvsem inozemski vinogradniki imajo dovolj možnosti za vzdrževanje svojih gor, ker razpolagajo z zadostnimi sredstvi za nabavo škro-

Spored je bil naslednji: 1. Pozdrav državni zastavi, državna himna, 2. Kajanje v gozdu (ženska deca Maribor-matica), 3. »Sestrica« (višji moški naraščaj Maribor II Pobrežje), 4. »Prebujenje sveta« (ženski naraščaj Maribor II), 5. »Volja in hrepenenje« (moški naraščaj, Ptuj), 6. Ritmika (članice Sloven Gradec), 7. »Razgibajmo se« (moški naraščaj, Maribor I), 9. Drog (člani), 10. »Borba in zmaga« (članice Maribor I) 11. »Pesem sokolskih legije« (moški naraščaj, Ptuj), 12. Dvojišinska bradlja (ženski naraščaj Maribor matica), 13. »Jaz sem Sloven« (Sokoli vojaki sole za rezervne oficirje v Mariboru) ter 14. Sokolska himna.

Pohvalno moramo omeniti tokrat tehnično stran celotne prireditve. Vodstvo tehničnega odbora je bilo v spretnih rokah. Tehnični odbor je prebrodil vse težkoče, ki mu jih je postavil čas na pot in je bila snočnja telovadna akademija najvidnejši izraz prvotno zamisljenega obsega letošnje sokolske prireditve. Vsako nastopajoče društvo je po svoji moči prispevalo k celotnemu uspehu župne akademije. Vsi oddelki, bodisi tega ali onega društva so bili deležni zaslužnega priznanja zbrane sokolske množice. Navdušenje se je »stopnjevalo« do vrška, ko so se na odru pojavili stasiti dijaki-vojaki-Sokoli, ki so strunne izvedli točko »Jaz sem Sloven«. Naj omenimo še to, da je pri prireditvi marljivo sodelovala železničarska godba »Drave«, ki je spremljala izvedbo orodnih točk ter izpolnila odmore med posameznimi točkami. Poživila je spored in olepšala okvir lepe sokolske prireditve. Ko uvrščamo snočnjo telovadno akademijo mariborske sokolske župe v vrsto najlepših uspešnih prireditev in ugotavljamo stalen napredek vztrajnega sokolskega telesno vzgojnega dela posameznih sokolskih enot, moramo obenem podčrtati neovrgljivo dejstvo naraščajoče zavesti naše nacionalne in državne skupnosti, ki je in ostaja pojo naša moči in naše odpornosti, potrebne zlasti danes za zgraditev še srečnejše in še lepše bodočnosti. Z vero vase in moč slovanstva ter sokolstva dvigajmo visoko prapor naše nacionalne in državne svobode! Bodočnost je in mora biti naša!

Dan 9. junija, ki je bil določen za glavni zletni dan, je mariborsko sokolstvo nadomestilo prav tako naša pričakovanja z uspešimi bojnimi in strelskimi tekmami na radvanjskem strelišču, kamor so se zgnili Sokoli tekmovalci in mnogo nacionalnega občinstva v rekordnem številu, tako da je zlet kljub okrnjenemu obsegu dosegel svoj moralni uspeh.

pl in zaposlitev potrebnih delovnih moči. Ti vinogradi so zaradi skrbne nege tudi manj ogroženi od peronosore. Njihov pridelek se vnovčuje za trikrat in celo štirikrat višje ceno kakor pa pridelek našega domačega vinogradnika, ker ga lahko svobodno izvozijo. Zato niti ni čudno, če vinogradi dvolastnikov napredujejo, dočim naši domači propadajo. Niso redki primeri, da trto zamenjujejo s časom njive in travniki, ker primanjkuje ljudem kruha in živini krme, česar ni mogoče nabaviti za picel izkupiček vinskega pridelka. Naš mali vinogradnik je v zadnjem času tudi občutno prizadet zaradi previsokih cen potrebnih škroplil, ki si jih ne more nabaviti v pravem času, ko bi bilo škropljenje za uspešno zatiranje peronosore najbolj potrebno. V teh razmerah ni čudno, če se marsikaterega polšača obup nad obdelovanjem trte, ki ji zaradi tega ne posveča potrebne strokovne paznje in je prepričana na milost in nemilost propadanju.

V našem splošnem gospodarskem interesu bi bilo, da bi se nujno pristopilo k sanaciji našega vinogradništva. V tem pogledu naj bi se posvetila vsa pozornost zlasti malim revnim vinogradnikom, predvsem pa bi bilo treba pomagati jim v krajih, kjer jih je obiskala toča, ki je povzročila občutno škodo. S primerno podporo za sanacijo našega vinogradništva bo rešen kritični gospodarski in socialni problem našega vinorodnega podeželja.

V borbi za nogometno prvenstvo Semifinalni tekmi v Mariboru in Kranju

Maribor, 9. junija
 V Mariboru in Kranju so imeli danes mariborski nogometaši hude borbe ISSK Maribor, ki se je v dvojno zmago nad celjskim Olimpom plasiral v semifinale tekmovalce za prvenstvo Slovenske nogometne zveze, je danes na stadionu SK Železničarja pomeril svoje moči s Čakovčkim SK, ki je prej eliminiral moštvo ljubljanskega Marsa. Za današnjo tekmo med tako rekoč starima rivaloma ISSK Mariborom in ČSK je bilo v mariborskih nogometnih krogih še dokajšnje zanimanje in je tekma privabila okoli 500 gledalcev, ki so bili sicer veseli zaslužene zmage ISSK Maribora, toda manj veseli nad nogometom, ki danes pač ni

ustrezal propagandnemu namenu. ISSK Maribor se je danes moral zelo boriti, da je dosegel rezultat

ISSK Maribor : Čakovčki SK 4:2 (2:2)

Zmaga je sicer lepa, toda bojimo se povratne tekme, ki bo v nedeljo 16. junija v Čakovcu. Dva gola naslova ki sicer pri stabilni formi ISSK Maribora zadostila, toda moštvo je danes pokazalo, da je zelo labilno. Res je sicer, da je bil ISSK Maribor danes primoran nastopiti s več rezervami in zato tudi ni mogel predvajati one igre, ki smo je navajeni. Krivda pa je v tem, ker so Mariborčani povzeli visoko igrano sproti, ki jim pa absolutno ne štiti, za-

radi tega se je zdelo igra kakor nabiranje javen dan, brez premisleka, brez vsakega smotra. Dokler je napad opiral na nizki kombinaciji, je tudi uspel. Kot dober strelec se ni nihče izkazal, dasi je bilo danes več tako zrelih pozicij, ki jih je bilo zares težko zastreljati. Krivda temu je večno »dribljanje« in neodločnost pred nasprotnim golom. Če bi Maribor znal vse današnje zrele prilike izrabiti, potem bi mirno lahko pričakovali prihodnjo nedeljo, ko se bo odločilo, ali pride Maribor ali Čakovčki SK v finale.

Gostje so danes zaigrali z elanom in po-žrtvovalnostjo. Fantje so prav hitri, toda nekoliko premalo disciplinirani. Njihovo prenekanje s sodnikom in nasprotnimi igralci je napravilo slab vtis. Čakovčani so opirali povečini s prodori, ki so bili vselej nevarni. Sreča za ISSK Maribor pa je bila, da tudi gostje niso razpolagali z zanesljivim strelcem. Najboljšo formacijo so imeli v obrambi, kjer sta se zlasti odlikovala oba branilca z lepimi odbojnimi udarci. Krilci so bili predvsem postrvovalni. V napadu je bila dobra desna stran. Start nekaterih igralcev pa je bil včasih preoster. V tem je tudi vzrok, da je bila današnja tekma prepletena z raznimi sabotažnimi akcijami in neprijaznostmi, zlasti v drugem polčasu, kar je napravilo na gledalce mučen vtis. K sreči se tekma ni »izrodila«, ker je sodnik vse spore sproti likvidiral.

Sodil je g. Deržaj iz Ljubljane. Bil je gotovo objektivni, vendar gostje z njim niso bili zadovoljni, ker jim je diktiral v drugem polčasu dve enajstmetrovki zaradi roke.

Mariborske in okoliške novice

— **Zaključek protituberkuloznega tedna.** Da bo mogoče podati javnosti celoten uspeh letošnjega protituberkuloznega tedna, naj vsa vodstva srednjih in osnovnih šol čimprej zaključijo zbirko in pošljejo Protituberkulozni ligi v Mariboru svoje obračune. Isto prošnjo naslavljamo tudi na vse industrije, podjetnike in druge delodajalce, javne in državne urade, občine, župnišča, gasilske čete, fantovske oddseke in sokolska društva kakor tudi na delavske zaupnike.

— **Bilanca protituberkuloznega tedna v Rušah.** Agilna protituberkulozna liga v Rušah, ki dela že več let, je imela 30. maja svoj občni zbor. Iz poročil je bilo razbrati, da je liga v zadnjem poslovnem letu posvečala največjo pažnjo revni šolski deci, kateri je v hudi zimi, v mescih januarju, februarju, marcu in aprilu, razdelila 1220 litrov mleka in 1107 struc kruha. V ta namen izdala 5077 din 50 par. Ker je bilo dohodkov te neumorne lige v preteklem letu 14.913 din 53 par, razpolaga liga še vedno s premoženjem okrog 10.000 din, kar je v današnjih okolištinah nad vse hvalje vredno. Kolikšno človekoljubno delo je s tem ruska liga napravila, vedo najboljše stari prizadeti revni otroci, za kar izrekaajo vsem, ki so pripomogli k lepim uspehom, najtoplejšo zahvalo.

— **Nočno lekarniško službo** imata tekoči teden Minarikova lekarna pri Orlu na Glavnem trgu 12, tel. 25-85, in Remsova lekarna pri Sv. Roku na vogalu Aleksandrovo in Meljske ceste, tel. 25-32.

— **Nova grobova.** V splošni bolnici je umrla Ana Krušič, žena mesarskega pomočnika, stara 47 let. V Splavarski ulici 7 je umrla steklenični delavec Mihael Straus star 66 let.

Mariborski gledališki igralci bodo gostovali v soboto 15. t. m. ob 20. v Jelenovi dvorani pri Sv. Lovrencu na Pohorju. V nedeljo 16. t. m. bodo ob 15. gostovali v Marenbergu v Sokolskem domu, istega večera ob pol 21. pa v Sokolskem domu v Rušah. V vseh treh krajih bodo vzporedno znano veseloligro »Konto X« v režiji M. Košiča.

— **Franzov mlín gori!** Ta vest se je več-raj opoldne bliskovito razširila po vsem Mariboru. Gasilci so takoj odzdrželi v Melje, pa so se kmalu vrnili. V skladišču na dvorišču Franzovega mlina se je namreč vnela žagovina, ki je tlela. Delavci so nevarnost ognja takoj odstranili, tako da gasilcem ni bilo treba intervenirati.

— **Sprejemni izpiti za I. razred na I. realni gimnaziji** v Mariboru bodo 24. junija ob 9. Prošnje se sprejemajo od 20. do 22. junija (kolek 10 din, rojstni list, šolsko spričevalo). Šolski okoliš obsega areze Maribor levi breg, Dravograd, Slovenj Gradec, mesto Maribor razen magdalen-skega mestnega okraja. Deklice bodo obiskovale II. realno gimnazijo.

— **Tretja javna ponudbena licitacija** za oddajo stavbnih del pri državni realni gimnaziji v Mariboru. Ker sta bili prvi dve licitaciji brez uspeha, je banaska uprava razpisala tretjo licitacijo, ki bo 18. t. m. v tehničnem oddelku banke uprave v Ljubljani. Prvotni načrti so bili nekoliko spre-menjeni.

— **Držen roparski napad.** Ponoči okoli pol 2. je neznanec napadel v Prečni ulici natakario Berto Križovnikovo, ki je zaposlena v gostilni »Pri treh ribnikih«. Roparski napadalec je sledil natakari, ko se je vracala z dela domov, že v Ulici kneza Kocija, v Prečni ulici pa jo je ustavil in jo vprašal, kam gre. Natakaria je odgovorila, da čaka svojega moža. Tedaj je neznanec skočil proti njej in ji skušal iz-trgati ročno torbico, v kateri je bilo 1820 din gotovine. Natakaria ni izgubila prisebnosti, zaklicala je na pomoč in ko so se začeli koraki v bližini, je napadalec pobegnil proti Dravi brez plana. Policija mu je že za petami.

— **Škafica je sledila v smrt.** V zvezi z najdbo neznanega utopljenke na pobeški strani v bližini Šentpetrškega otoka so se-daj ugotovili, da je utopljenka identična s 36letno posestniško hčerjo Marijo Oslov-nik iz Dravograda. V Maribor so prišli njeni starši in jo spoznali. Nevarna bole-sen je uničevala njeno telo. Ni prenesla bridkega dogodka, ko je konj brenil njene-ga čletnega sinčka Ivana, ki je zaradi tega umrl. Vsele je srajčko mrtvega sinčka, si jo vtaknila med nadržje in se odločila za smrt. Skočila je v Dravo, ki je za vedno zagrnila njeno življenje.

— **Tatovi na pohodu.** Zidarju Josipu Vo-grinu iz Spodnjega Dupleka je neznan zlikovec izmaknil 300 din vredno žepno uro. — **V vlaknu med Pragerskim in Mariborom** je izgnila upokojenemu železničarju Anto-nu Klariču iz Štor denarnica, v kateri je bilo 200 din gotovine. — Iz veže neke go-stilne na Aleksandrovi cesti je drem tat odnesel Mariji Vukovi torbo s tremi po-sodami mleka. — Raznašalca kruha Anto-nu Novaku iz Zgornjega Radvanja je iz-gnalo izpred postojnje vojaškega urada na

SK Kranj : SK Železničar 3:2
 Druga semifinlna tekma se je vršila v Kranju, kjer je gostoval naš SK Železničar.

Uspešna propaganda za naš tenis

Na igriščih ISSK Maribora je bil dopol-dne zbran ves teniški Maribor, ki je pri-sostvoval zanimivemu teniskemu turnir-ju za nagrado, ki jo je razpisal znani ma-riborski sportnik g. Franc Mastek za naj-boljši par v igri v dvojce Vabilu ISSK Maribora se je odzvalo 12 igralcev. po večini iz Maribora, a tudi Zagreb in Ptuj sta bila zastopana. Potek turnirja je pokazal, da razpolaga Maribor z dokaj le-pim številom igralcev, ki so po redu vsi uvaževanja vredni turnirski tekmovalci. Najuspešnejši je bil topot mariborski za-grebski par Voglar - Krznar, ki sta si tudi priborila prvo nagrado. V finalni igri sta nadvladala par Jagodič - Cepuder s 6:3, 9:7. V semifinlnu sta slavila Jagodič-Cepuder v splošno presenečenje lepo zmago nad Dermoskom in Kobliem s 1:6, 6:2, 7:5, ki sta veljala za favorita turnirja. dočim sta Voglar - Krznar pogazila ptujsko kombinacijo Babič - Tobias s 6:0, 6:2. Prej sta zmagala Jagodič - Cepuder nad pokroviteljem turnirja Mastekom in dr. Vakseljcem po težki borbi s 4:6, 6:1, 6:4 ter Babič - Tobias nad razigrano dvo-jnico Korentan II. - Pavlin s 7:5, 6:1. Tur-nir je pokazal, da se pri nas vse premo-agoji igra v dvojce, v kateri pride poleg tehnične znanja zlasti taktična podko-vanost do posebne veljave. Kakor čuje-mo, bodo današnjemu turnirju že v do-glednem času sledile še druge propagand-ne prireditve za naš tenis.

Slomškovem trgu kolo znamke »Waffen-rad« z evid. št. 2-125121. Za tatovi proizve-duje policija.

— **Usoden padec.** 60letna perica Amalija Plajnšek, stanujoča v Mlinski ulici 47, je hotela zlesti po lestvi na podstrežje, lestev pa se je nenadoma zrušila. Plajnškova je oblesela na tleh nezavestna. Domači so jo z umetnim dihanjem obudili zopet k zave-sti, nakar so jo odpremili v splošno bol-nico.

Iz Slovenskih gor

— **Ponarejeni 500dinarski bankovci** so se pojavili v Slovenskih gorah. Bankovci se razlikujejo od pravih v toliko, da so za-mazani in iz tršega papirja. Opozarjamo, naj bodo ljudje previdni pri sprejemanju bankovcev, da ne bodo trpeli škode.

— **Kmetje kosijo po toči opustošeno rž.** Toča, ki je obiskala 27. maja velik del severnega dela Slovenskih gor, je priza-dela na vseh mladih, razvijajočih se kmetijskih kulturah občutno škodo. Med žitom sta najhuje trpela rž in ječmen, ki ju je toča popolnoma zblila v tla. Kmetje so od rži mnogo pričakovali, čeprav je je mnogo uničila dolgotrajna zima. Sedaj je tudi to upanje pokopano. Zaradi nevarno opusto-šenih posevkov rži, so jo pričeli nekateri kmetje kositi in sušiti za krmo živini, da bi se lahko posadili koruzo in krompir. Prizadetim posestnikom bi bilo treba pri-skočiti na pomoč z izdatnejšimi podporami in odpisom davkov.

— **Ali je takšno dobičkarstvo upravi-čeno?** Pogosto se čujejo pritožbe nad dra-gino, ki se širi povsod, tako v mestih ka-kor na podeželju. »Vse, kar kupim, je dra-go, kar prodam, nima cene,« tožijo kmet, baltar in delavec. Moramo ugotoviti, da je velik vzrok tega prosto in neovirano po-sredništvo pri nabavi in prodaji raznovrst-nega, za življenje potrebnega blaga. V tem pogledu je prizadet meščan, ki kupuje ži-vila na trgu, ker mora zanje plačati mnogo več kakor v prejšnjih letih, producent kmet pa od tega ni nič manj. Dragine so krivi predvsem prekupčevalci, ki kupujejo na podeželju predvsem jajca, surovo maslo in smetano po hišah ter prinašajo na trg, kjer jih prodajajo za dober dobiček. Raz-umljivo je, da so nekateri potrebni zasluz-ka za zamudo časa in prenašanje težkih

tovorov iz 7 do 8 ur od trga oddaljenih krajev, vendar pa ta zaslužek ne bi smel biti pretrhan. Mnogi posredniki nakupijo jajca po 40 do 50 par, na trgu pa jih pro-dajajo po 1 do 1,25 din. Posrednik, ki pri-nesne na trg in prodaja jajca po tej ceni, za-služi do 150 din na dan, medtem ko mora ubogi vinčar ves dan kopati v vinogradu za boriš 8 do 10 din. Še večji izkupički so pri surovem maslu, kjer posrednik pri se-danjih cenah zasluži pri 1 kg 20 do 25 din. Vse to nesorazmerje cen med producen-tom in potrošnikom gre v korist posredni-kom, ki imajo v mnogih primerih na 100 odstotkov dobička. Vsekakor bi bilo po-trebno tudi tu postaviti potrebne meje, da se prepreči pretirano izkoriščanje pro-ducen-tov kmetov in baltarjev po peščici do-bičkarskih posrednikov, ki jim le pošteno delo ne prina in sloni njihov dobiček le na brezvestnem izkoriščanju revnega podežel-skega človeka. Oblast naj bi to podrobneje raziskala in uvedla potrebne kontrole nad cenami, po katerih posredniki dogovorno nakupujejo po hišah živilske potrebščine. S tem bi izkazali zlasti revnejšim dru-žinam, ki so odvisne v glavnem od pro-daje jajc, mleka in masla, veliko gospo-darsko pomoč.

— **Kupčije z nepremičninami.** Kljub raz-burljivim časom se v zadnjem času živahno razvijajo kupčije s posestvi po Slovenskih gorah. Veliko zanimanje se čuti zlasti za manjša baltarska posestva. Ta posestva so po večini zelo draga. Povprečno prodajajo nekateri posestniki prazno travniško zem-ljo že po 8000 do 14.000 din za 1 ha.

— **Čestna dela napredujejo.** V toku so že dalje časa dela pri gradnji nove banovinske ceste Sv. Lenart—Sv. Benedikt v Slove-nskih gorah, ki bo v doglednem času do-grajena in izročena prometu. Ta cesta bo tvorila za Slovenske gorice in zaledje važ-nu prometno zvezo. Z njo bo dobilo tudi neposredno zvezo Prekmurje, ki so mu bile dosedanje slabe prometne zveze največja ovira za gospodarski napredek.

Z Jesenic

Lepo urejeni grobovi. Na novem delu pokopališča ob desni strani steze, je v te-ku zadnjih dveh let nastalo več vrst no-vih grobov. V prvi vrsti je postavljenih več lepših nagrobnih spomenikov, ki po svoji obliki, arhitekturi in tihni ubranosti kažejo dober okus in ljubezen do svojeve, ki s se po zeleno rušo. Tudi ostali grobo-vi so lepo in okusno urejeni. Na vseh se kažejo sadovi sodobne vrtarske umetno-sti, ki baš na pokopališču prihaja močno do izraza.

Pokončevanje mrčesa je zelo draga stvar. Pri sreskem načelstvu v Radov-ljici, je namestjen desinfektor, ki po na-ročilu strank desinficira zasebna stanova-nja in uničuje mrčesa. Mrčesa se le najbolj razpasel v starih hišah, posebno pri si-ran-kah, ki imajo staro pohištvo in ki redko-kejad čistijo stanovanja. Desinfektor bi imel baš pri siromašnih ljudih največ posla, ker so se v njihovih stanovanjih najbolj razpasli ščurki, stence, molji in mravlje, toda uničevanje mrčesa je ne-verjetno draga stvar. Te dni je neki go-spod plačal sreskemu desinfektorju za či-ščenje dveh sob in male sobice nič manj kot 1680 din za delo, ki je bilo izvršeno v nekaj urah. Mislimo, da bi morale dr-žavne higienske ustanove, ki jih vzdržu-jejo davkoplačevalci, poslovati po takih pogojih, ki bi jih zmogli tudi siromašni sloji.

Iz Dolenjskih Toplic

— **Ne sreča s motornim kolesom.** Pred nekaj dnevi se je vračal na motornem ko-lesu pekovski mojster J. Obajdin iz Semiča domov v Cermosnjice. Obajdin je trezen in previden voznik, vendar nesreča nikoli ne počiva. Med vožnjo je padel z motorja tako nesrečno, da je dobil precej hude sunek v prsni koš. Kljub temu se je še pripeljal na delno pokvarjenem motorju domov. Be-lečine v prsnem košu pa so bile čimdalje večje in so ga zato odpremili v bolnico usmiljenih bratov v Kandiji.

Inserirajte v »Sl. Narodu«!

Mestni pogrebni zavod
 Občina Ljubljana

Umrl nam je v 68. letu starosti naš ljubljani soprog, oče, stari oče, stric in tast, gospod

Anton Dolenc

služitelj drž. učiteljskega p.

dne 9. t. m. po težki bolezni, previden s tolažili svete vere.
 Pogreb dragega pokojnika bo v torek, dne 11. t. m. ob 3. uri popoldne izpred mrliške veže Zavetišča sv. Jožefa na pokopališču k Sv. Križu.

LJUBLJANA, dne 10. junija 1940.

Zalujóče rodbine DOLENC, STROJIN, KREGAR
 in ostalo sorodstvo.

Tužnega srca sporočamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da se je smrtno ponesrečil in nas za vedno zapustil naš predobri skrbni oče, stari oče, gospod

Jakob Jurman

zvaniknik drž. žel. v pokoju

Na njegovi zadnji poti ga bomo spremlili v torek, dne 11. junija 1940 ob 4. uri popoldne izpred mrliške veže splošne bolnice na pokopališču v Dravici.

LJUBLJANA, dne 10. junija 1940.

V težki boleti ostali:

MIRKO, MILAN, IVAN — slonvi; PAVLA, por. BRILEJ, SLAVKA, por. STARMAN — hčerki; STANKO BRILEJ, IVAN STARMAN — zeta; STABA in STANKICA — vnukinja.

Naftovod iz Iraka do Sredozemskega morja

Kako varujejo važno napeljavno naftne iz Iraka do Sredozemskega morja

Od dolge verige hribov, ki se vleče od mezopotamske ravnine proti vzhodu do zasneženih vrhov perzijske planote, drži na zapadu Iraq Mediterranean Oil Pipeline, čudovito delo inženjerske umetnosti. Če položijo človek uho na zemljo, sliši slabo, pravilno utripanje, kakor bi pod zemljo utripalo ogromno srce. To pulzirajoče in neskončno dolga brazgotina v zemlji ter tu in tam gromade peska so znak, ki nam povedo, kje drži veliki cevovod za nafto, dolg 1200 angleskih milj. Zapadno od Eufrata se ta napeljava cepi. Ena cev vodi severno čez francosko ozemlje do Tripolija, drugi pa čez Mezopotamijo in Palestino, ter se konča v Haifi. Cevi so položene 60 cm pod zemljo ter zasute s peskom. Druge zaščite nimajo. Večji del napeljave je položen v puščavi, kjer ni vode in kjer je poletje neznošno vroče. pozimi pa oster mraz in močna burja.

V to divjo puščavo brez cest, ki je od ene strani omejena z Eufratom in Tigrisom — čez katerega ne drži noben most — na drugi strani pa s strmim udom jordanke nižine, so prišli možje, da bi ustvarili veliko delo. Načrt, da bi zgradili most čez reko, je bil odklonjen, pač zato, ker bi bilo zahtevalo izredno velik kapital in mnogo časa. Zato so cevi položili pod vodo v strugi. Glavni material čez reko na so spravljali s pomočjo jeklenih vrvi. Jeklene vrvi so bile napete delno celo v dolžini do 700 m. Na brgovih so postavili jeklene stolbe, visoke 35 m, da so nanje obesili vrvi, na katerih so prevažali vozike v težji 1000 centov.

Polanjanje cevi samo po sebi je bilo lahko delo, silno težko pa je bilo preskrbovanje okrog 1000 ljudi z vodo. Zato so morali imeti več globokih studencev in črpalk. Izkopali so okrog 620 vodnjakov in položili so okrog 100 milj vodovodnih cevi. Vodo so dovažali in črpali po vodovodnih ceveh, kamor so jo pač potrebovali. Zgradili so tudi čez puščavski pesek 100 milj dolgo cesto. Pri tem delu je bilo zaposlenih nekaj mesecev nad 2000 delavcev. Drugi delavci so napeljevali telefonske in brojavne napeljave, okrog 100 pa jih je bilo zaposlenih pri nadzorstvu in v skladiščih gradiva. Tudi zdravstvo

službo so dobro organizirali in so imeli več reševalnih postaj in potujoče lekarne, ki so redno obiskovale delovne tabore ob progi, ki je bila dolga 1200 milj in ki je ležala 800 milj v puščavi. Polžili so 175.000 cevi.

Sedaj črpajo nafto na 12 postajah v velike rezervoarje v Tripoliju in Haifi. Na dan je načrta 11 220 ton, to količino pa bodo lahko po potrebi še znatno povečali. Pri družbi Iraq Petroleum Company je Anglija udeležena s 47 odstotki delnic, ostanek pa odpade na Američane Francoze in Nizozemce.

Naftovod je dobro zastražen, toda ne s tanki, tonovi in letali, temveč s silajnim vojniskim sistemom. Na bazarjih in v kavarah v Bagdadu, Damasku in Jeruzalemu posedajo možje, ki imajo tanka ušesa in ki se zanimajo za vse, kar slišijo okrog sebe. Ti možje imajo številne zaupnike tudi v oazah in pri izvirih vode v puščavi, kamor prihajajo nomadski Arabci po vodo ter vzdržujejo stike s plemeni, ki prihajajo od časa do časa na rob puščave po svojih trgovskih poslih. V puščavi je bila organizirana policija, v Mezopotamiji na arabska ležija z angleškim poveljstvom, ki neprestano nadzira okolico, kjer je položen naftovod. Kljub tako dobri zaščiti naftovoda, so bile cevi med nemiri v Palestini 80 krat poškodovane.

Energičen sovražnik bi seveda lahko v puščavi nevarno poškodoval naftovod. Zlasti črpalne postaje so zelo občutljive. Posebna priprava jih že čez minuto po napaki opozori na poškodbo in oddelki mehanikov so v stalni pripravljenosti, da bi vsako poškodbo čim prej popravili. Dotok naftne lahko ustavijo že v treh minutah. Slehera črpalna postaja je opremljena kakor mala trdnjava. Ima stolo, dovoli trden celotni napad na bombami in je obkrožena z ograjo iz bodice žice. Razen tega ima posadko z dovoljno zalogo vode in živil. Pri postaji je tudi malo letališče. Domačini niso nevarni, ker so pripadniki njihovih plemen zavzorni pri postajah kot delavci in je v njihovem interesu, da naftovod redno funkcijonira.

Produkcija plesne šole Metode Vidmarjeve

bo drevi ob 20. v opernem gledališču. Vidmarjeva, ki izhaja iz šole slovite plesalke Mary Wigmannove, je priznana plesna pedagoginja in leto za leto smotno vzgaja svoj naraščaj. Produkcije njene šole so že prejšnja leta zbujele veliko zanimanje in priznanje, saj lahko rečemo, da je Vidmarjeva prva naša plesalka, ki

je svoje pedagoške sposobnosti postavila v službo resnih, umetniško plesno-vzgojnih tendenc in da je njeno delo že danes obrnilo zelo lepe sadove.

Današnja produkcija njene šole bo pod-

črtala predvsem vsebinske poteze plesa, seveda v odgovarjajoči zvezi s potrebnimi oblikami. Spevu in capricio bi sledilo Pogravanje po zamisli otrok samih v večjih delih (Punkca, Polgravanje, Igrica, Vetrček in Mušica) in nato Ptice. V drugem delu bo dvojica prikazala Sozvočje, čemur bodo sledili solistični nastopi (Vizije, Tiha pesem, Nenavadno čudno...), nato dve študiji (študija ptica in pajka) ter končno balada. Že spored kaže veliko pestro in široko zamisel večera, ki bo gotovo privabil mnogo gledalcev.

Tekma pevcev in pevki v ljubljanski operi

K razpisu tekmovalja pevcev in pevki, h kateri se lahko prijavili vsaki, ki ima lep glas in namen, posvetiti se gledališču, objavljamo še naslednje zanimive podrobnosti:

Kakor je bilo že objavljeno, gre za to, da spoznajo gledališki strokovnjaki lepe glasove in jih obdrže v evidenci oziroma jim dajo vzpodbudo za nadaljnji študij. To tekmovalje je namenjeno predvsem pevcem z dežele, ki sodelujejo pri kakršnihkoli pevskih oziroma cerkvenih zbora. Ker je zanimanje za to tekmo veliko in so se pričeli pevci že prijavljati, sporoča uprava Narodnega gledališča v Ljubljani, da zadostujeta za udeležbo pri tekmi dve pesmi, ki ju bo moral tekmovallec zapeti. Spremljajo bo s klavirjem. Pesmi sta lahko narodni ali kompozicije katkega našega slovenskega ali tujega skladatelja, lahko pa tudi operni ariji ali eno in drugo. Pedeželskim pevcem bodo vodje zborov ali organisti lahko svetovali prikladne skladbe.

Opozarjamo, da bo pevška tekma v operi dne 23. t. m. ob 20. uri zvečer in da bo javna prireditel, pristojna občinstvu. Tekmovalci naj se javijo istega dne ob 11. tisti, ki pa pridejo šele s kasnejšim vlakom v Ljubljano, pa po 17. popoldne v operi, kjer bodo morali pred nastopom na pevsko preizkušnjo.

Posebno razsodišče, sestavljeno iz strokovnjakov, bo razsodilo, kateri pevec ima najlepši glas in če ne bo imel sredstev za študij, mu bo preskrbela uprava gledališča študijsko podporo in mu omogočila bivanje in umetniško izpopolnjevanje v Ljubljani.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

Veliko stavbno delo po tekočem traku

Največji tekoči trak na svetu, za čigar pogon je potrebna energija 5.200 konjskih sil, bo dovažal material za zgraditev velikanskega jezusa Shasta v Kaliforniji.

Na progi, dolgi okrog 15 km, bo prevoženo po tekočem traku v štirih letih okrog 10.000.000 ton gradiva. Tekoči trak bo razdeljen na 26 samostojnih delov, ki bo imel vsak svoj električni motor z 200 konjskimi silami. Trije drugi trakovi ne bodo potrebovali nobenega drugega pogona, razen teže gradiva samega, to se pravi, gradivo se bo pomikalo samo proti stavbišču. Tekoči trak bo montiran na lesenem ovodju, visokem od 1 m do 30 m in bo dvakrat prekrizal reko Sacramento, na kateri grade jez. Kapaciteta tega tekočega traku bo 1.100 ton na uro. Trak bo v obratu neprestano. Pomikal se bo s hitrostjo 9,5 km na uro, tako da bo cela proga prevožena približno v uri in 40 minut. Ves tekoči trak bo pokrit in pod streho bo električna razsvetljava.

Stavbni stroški velikega jezusa bodo 35 milijonov dolarjev. Delajo že približno leto dni in delo bo trajalo še štiri leta. Ta jez pač v okvir veliki del za namakanje osrednje Kalifornije. Namakali bodo veliko pokrajino ki leži v srednji nižini Kalifornije, dolgi 1440 km. Skupni stroški bodo 170.000.000 dolarjev.

Pridelovanje bombaža v Evropi

Ni še dolgo, odkar smo morali uvažati v Evropo, predvsem iz Amerike in angleških kolonij večino bombaža. Dandanes pa bombaž izpodirajo že umetna vlakna, predvsem v Nemčiji in Italiji. Razen tega pridelujemo precej bombaža v Evropi, največ v jugovzhodnih državah Evrope. Pri tem niti ne upoštevamo, da ima Rusija izredno prostrane plantaže bombaža pod Kavkazom in seveda tudi v srednji Aziji. Tudi Turčija prideluje že precej bombaža. Turška vlada vzdržuje več poskusnih postaj, ki imajo nalogo preizkušati, katere vrste bombaža najbolje uspevajo v posameznih pokrajinah. Kmetom so razdelili že okrog 3000 ton bombaževih semen in raz-

zen tega 200 sejalnih strojev. Lani je Turčija pridelala že 60.000 ton bombaža, letos ga bo baje še znatno več. Teritorij Turčije leži v glavnem v Mali Aziji in je torej podnebje za pridelovanje bombaža ugodno.

Zelo je napredovalo pridelovanje bombaža tudi v Bolgariji, kjer so lani pridelali 13.000 ton bombaža. Letos je obdelana površina mnogo večja ter meri 72.000 ha, lani so pridelovali bombaž na površini 48.000 ha. Bolgarija bo lahko krila s svojim bombažem že tri četrtine svojih potreb. V Grčiji so lani pridelali 15.000 ton bombaža, v naši državi pa približno 1000 ton. Najmanj so ga pridelali v Rumuniji, samo 400 ton. V Grčiji nameravajo pridelovati bombaž na mnogo večji površini in sicer na 77.000 ha, v Rumuniji pa na 20.000 ha. V naši državi delujejo številne poskuse za pridelovanje bombaža. Tudi na Madžarskem so začeli poskušati z gojenjem bombaža. Prav tako se je baje dobro izkazalo podnebje Pirenejskega polotoka za pridelovanje bombaža in v Španiji je zdaj že precej posejane površine z bombažem. V bližnji bodočnosti smemo pričakovati, da bo srednja Evropa lahko dovažala dovolj bombaža iz drugih delov Evrope.

Ali tobačni dim desinficira?

Ze dolgo trdijo nekateri, da je tobačni dim dobro desinficirajoče sredstvo in sedaj so to znanstveno dokazali. Dr. Wolff piše v znanstvenem časopisu, da ima tobačkov dim sicer sposobnost zadržati razvoj raznih bakterij, ne more jih pa usmrtiti. Dr. Wolff je napravil več eksperimentov, da je to ugotovil. Izpostavil je bakterije v gostem tobačnem dimu, in sicer v dimu od cigaret in tobaka za pipo posebej. Po tem poizkusu je bakterije izpostavil 24 ur v toploti 37 stop. C skupaj z drugimi kulturami, ki niso bile izpostavljene učinkom tobačnega dima. Učinek je bil preizkusil bacile, povzročitelje raznih bolezni. Nobeni vrsti bakterij tobačni dim ni škodoval tako, da bi jih usmrtil, pri vseh je pa vplival tako, da je bil ustavljen njihov razvoj. Če filtriramo tobačni dim z vato, izgubi le nekoliko svoje učinkovitosti, kajti vata prevzame le nekaj nikotina. Da bi tobačni dim izgubil povsem svoj učinek na bacile, je

treba, da se razpuste v vodi njegove sestavine, predvsem pyrrol in formaldehyd. Zaradi tega tudi tobačni dim iz turške vodne pipe nima nobenih desinficirajočih lastnosti.

Volfrtovi poskusi nam kažejo, da kajenje ni zanesljivo desinficirajoče sredstvo za desinfekcijo ustne in nosne dupline, pomaga le v toliko, da zadržuje hitrejši razvoj bolezenskih kail.

Čudovita operacija

Neki delavec iz Kirovokana v Ameriki je izgubil po nesreči palec desne roke. Profesor Petrosjan, ki dela v zdravniškem zavodu v Erivanu, je presadil ponosrečnemu delavcu palec leve noge na desno roko. Nenavadna operacija se je posrečila. Presajeni palec dobro funkcijonira in ročnost roke ni bila nič zmanjšana. To je bila druga operacija svoje vrste. Prvo takšno operacijo je izvršil prof. Petrosjan pred leti pri štiriletnem otroku, ki mu je manjkala prst od rojstva.

Podedljiva kratkovidnost

Natančne raziskave kažejo, da je računati s kratkovidnostjo otrok, če imata oba starša normalne oči, le v 10 odstotkih vseh primerov. Če je eden izmed roditeljev kratkoviden, tedaj je kakšnih 30 odstotkov potomcev kratkovidnih, če sta kratkovidna oba roditelja, pa se ta odstotek zviša na 60. Bržkone pa je odstotek še večji, če sta starša še v posebno močni meri kratkovidna.

Radioprogram

Torek, 11. junija
Ob 7: Jutranji pozdrav. — 7.05: Napovedi, poročila. — 12: Plošče. — 12.30: Poročila. — 13: Napovedi. — 13.02: Radijski orkester. — 14: Poročila. — 18: Plošče. — 18.40: Misli o reklamah (Stane Megušar). — 19: Napovedi, poročila. — 19.20: Nac. ura. — 19.40: Objave. — 19.50: Gosposarski pregled (Drago Potočnik). — 20: Zdr. Fibich: Plošče. — 20.20: Ant. Funtek: Tekma, drama (radijska igr. družina). — 22: Napovedi, poročila. — 22.15: Radijski orkester.

MALI OGLAS

Beseda 50 par, davek posebej. Preklicni, izjave beseda din 1.- davek posebej.
Za pismene odgovore glede malih oglasov je ureba priložiti znamko. — Popustov za male oglase ne priznamo.

RAZNO
Beseda 50 par, davek posebej
Najmanjši znesek 8.— din

E. ZAKRAJŠEK
tapetništvo
Ljubljana, Miklošičeva 34

MREŽE
za postelje dobite najceneje v
Komenskega ulici 34. 1461

Oglašuj
male oglase
v
Slovenski Narod
ker so
najcenejši!

ZA VSAKO PRILIKO
najboljša in najcenejša oblačila
si nabavite pri
PRESSER
Sv. Petra cesta 14

BUFFET
v središču Zagreba, dobro uve-
den, stalni gosti, nizka mesečna
najemnina, v bližini državnih
uradov, takoj prodam zaradi
rodbinskih razmer 30.000
din z vsem inventarjem. Po-
nudbe na: Poldi Peskar, Za-
greb, Vlaška 95, bufet. 1483

KLIŠEJE
ENO
VEČBARVNE
JUGOGRAFIKA
SV. PETRA NASIP 23

POUK
Beseda 50 par, davek posebej
Najmanjši znesek 8.— Din

Strojepisni pouk
črtni tečaj, vpisovanje in
iztest pouka poljuben. Chri-
stovov učni zavod, Domobran-
ska c. 15. 735

PRODAM
Beseda 50 par, davek posebej
Najmanjši znesek 8.— din

Izvrstos
MEDICA
barva ustne in tica!
Dobite jo v
MEDARNI
Ljubljana, Židovska ulica 6

PREMOC
OKS - DRVA
audi
L. POGAČNIK
BOHORICEVA 6 — TEL. 20-59
Postrežba orezobna!

SVEŽE ČESNJE
I.a. kg din 5.— do 6.— franko
vzročna razpošilja G. Drechsler
— Tuzla. 1495

APARATI ZA TRAJNO KODRANJE
1 malo rabljen, 1 nov, najno-
vejši izpopolnjen sistem z 32
kosi pribora, luksuzna izdelava
— enoletno jamstvo, napredaj
po ugodni ceni. Vprašati: Tvor-
nica Vesna, Zagreb, pošta XI,
ali P. Vukelić, Zagreb, Gajeva
55. 1493

KUPIM
Beseda 50 par, davek posebej
Najmanjši znesek 8.— din

STRUŽNICO
dobro ohranjeno, za obdelova-
nje železa in jekla, manjšega
modela, kupimo. Ponudbe na
elektrarno Vuhred v Vuhredu.
1482

POSEST

Beseda 50 par, davek posebej.
Najmanjši znesek 8 Din

STAVBNO PARCELO
njlivo v izmeri 3930 m² ob no-
vem dirkališču poleg državne
ceste v št. Jerneju prodam. —
Lepa lega in krasen razgled.
Posebno priporočljivo za upo-
kojenca. — Naslov pove Franc
Schmitt, št. Jernej št. 11. 1492

SOBE

Beseda 50 par, davek posebej.
Najmanjši znesek 8.— din

OPREMLJENO SOBO
lepo, zračno, s souporabo ko-
palnice, event. s hrano, takoj
oddam gospodu ali dami. Isto-
tam oddam tudi kabinet. Me-
švedova cesta 5, zgornji zvonec.
1472

NARODNA TISKARNA LJUBLJANA

IZVAJAJE VSE VRSTE TISKOVNE PREDPISNE IN NAJFINEJŠE

Najboljši voh. k po radijskem svetu je

NAŠ VAL

sporedi evropskih postaj na vseh valovih, strokovni članki, roman, novela, novice s radijskega in televizijskega sveta, filmski pregled, nagradni natečaj, smešnice.

izhaja vsak petek in je tudi lepo ilustriran!

UPRAVA: Ljubljana, Knafljeva ulica 6.

Daniel Lesueur

Krinka ljubezni

Roman

— Dragi očka, — je zašepetalo dekle in ga objelo. — Ah, če bi moja uboga mamica dočakala srečne trenutke vaše zmagе...

— Saj njeno stanje ni nevarno, — je menil markiz. Malo utrutjena je, živce ima razdražene, kar je pa končno razumljivo. Ko bodo odstranjeni vsa vzroki njenih duševnih muk, se ji zdravje kmalu povrne. — Bog da.

Renaud de Valeor je začutil pri teh besedah v svojem srcu nemir. Ne zato, da bi ga bilo vznemirjalo Laurencino stanje. Tudi če bi se bil zavedal, da je tako težko bolna, kakor je bila, ga to ne bi posebno bolelo. Njegova žena je zavzemala v njegovem srcu tako malo mesta, toda gledati, kako trpi njegova Michelina... tega ni mogel prenašati.

— Dragi otrok, — je po kratkem molku znova povzel besedo. — Toda kako me boli, ko vidim tvojo potrtost. Ali bi bila tako žalostna tudi, če bi ne dvomila o pravičnosti moje stvari?

— O, oče moj!

Jela sta govoriti tiho, da bi sluga ne slišal njune pogovora. Ne, ni dvomila o njem. To so pričale njene žareče oči. Ni mu hotela povedati, kaj jo skrbi in muči še bolj kakor materina bolezen. Kje je njen zaročenec? Zakaj se nič ne oglasi? Zakaj grofice Gaetane ni doma, ko se vendar nikoli ni nikamor ganila? Mar je imelo čudno materino in sinovo vedenje svoj vzrok v tem, kar se je govorilo proti njenemu očetu? Mar bo mogla po tem sprejeti srce, ki čaka šele na sodbo človeške pravičnosti, da se vrne k nji?

O, ko bi mogla ta trenutek uganiti Hervejeve misli. Njegove duše ni več razumela. Dolgi meseci odsotnosti so potisnili zadnje prispege tako daleč nazaj, da jih je komaj še zaznavala, prav tako pa tudi njegovo drago obličje, jasne oči, svetle lase in nežne poteze na obrazu.

— Na kaj misliš? — je vprašal oče.

— Nanj.

Vedel je to. Kdaj bo mogel nataktni na Gaetanin prst pristan, znamenje davne ljubezni, ki ga je bil tako nespametno pustil tam za morjem z vsemi prividi preteklosti, ki jo je smatral za pokopano, o kateri ni veroval, da bi mogla kdaj vstati?

O, ko bi si bil zapomnil vsaj besede, gravirane v njem. Ali je pa mogel kdaj pomisliti, da bo igral ta prstan, ta spomin in geslo ljubezni, nekoč še tako važno vlogo?

— Kako neumen sem bil, — je pomislil sam pri sebi. — Če pomislim, da me je gola vrtoglavost za-

držala, da nisem vzel prstana s seboj in da je ta prstan uničil vse prizadevanje mojega življenja. Edino praznovanje, ki sem sledil njegovemu povelju, naj bi postala pečina, ob katero naj se razbije moja usoda.

— Na koga misliš? — je ponovil svoje vprašanje. Hotela ga je spraviti na napačno sled in je odgovorila:

— Na nesrečno Françoise. Kako se bo moralo sesuti vse njeno življenje, če bo oče aretiran zaradi ponarejanja.

— Ali se ti smili? — je vprašal markiz nekoliko razdraženo.

— Bože moj, ali ni nedolžna žrtev?

— Žrtev?

— Da, žrtev.

— Ah, ta mala ničvrednica, ki je njena častihlepnost vsega kriva.

— Ali ste prepričani o tem, oče?

— Gotovo. Tudi ti bi bila lahko prepričana o tem, če bi pomislila na ljubosumnost, s katero te je preganjala že od mladih let. Toda proti nji nimam samo teh moralnih pomislekov. Podlež Vilgen mi je po-

vedal v obraz, da se poročita šele, ko postane zakonita naslednica Valcoira.

— Ljubi ga, — je zašepetala Michelina.

— S tem jo opravičuješ... Toda vprav v tem je njena sramota. Taka ljubezni! Če bi le vedela, kako podla duša je ta bandit s plemiškim naslovom.

Obmolnila sta, skrivajoč vsak zase tajno podob, vstajajočih med njima.

On je videl postopoma nesrečno Bertrando pod kolemi svojega avtomobila, sramoten album, v katerem je bila Michelina sama perfidno onečaščena, potem pa sloko, prožno in čilo telo, ki se je spretno umikalo njegovemu morilnemu rapirju. Michelina se je pa v duhu zopet vračala na grajski vrt v bližino teniškega igrišča, kjer je nehotе poslušala prinčevu priznanje ljubezni, ta čas ko se jima je bližala Françoise. Vsa posinela v obraz in tako izbuljenih oči, da ne bo mogla nikoli pozabiti njihovega izraza.

— Gotovo me smrtno sovraži, — je pomislila Michelina. Tega moj oče ne more vedeti, ker mu tudi ni znano, kaj se je odigralo tam na vrtu. In čemu bi mu to tudi pravilo.

Svrknila je konja z bičem. Peljali so se prav mimo monumentalnih vrat gradu de Ferneuse. Ne ona, ne oče se nista obrnila, da bi se ozrli na pročelje gradu na koncu drevoreda. Malo dalje tam, kjer se je končal vrt in pričelala na drugi strani ceste nova stezica, se je pa naenkrat pojavil mož, prihajajoč s polja.

Pojavil se je tako nepričakovano, da je konj odskočil. In kazalo je, da prišle ni nič manj presenečen, kajti odskočil je nazaj, zdrsil proti jarku ob cesti in se zapletel v trnje.

Michelina je morala krotiti konja in zato se za nerodnega prišleca ni zmenila. Njen oče se je pa obrnil in ošinil neznanca s srepim pogledom.

— Na ovinku ustavi, — je dejal z drhtečim gla-